

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 276

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

Pirmoji socialistinės minties lietuvių knyga JAV

Pirmajai socialistų kuopai įsikūrus

Kai 1897 m. Živato, J. Šliupo ir kitų pastangomis įsikūrė pirmoji socialistų kuopa Scranton, Pa., tai JAV lietuvių išeivių tarpe prasidėjo gyvensnis visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas. Vienerių kitų metų būvy lietuvių išeivių anglių pramonės gyvenamose vietose pradėjo veikti keliolika socialistų kuopų. Živatas ir kiti, brolių Paukščių padedami, lankėsi tirščiau lietuvių gyvenamuose naujokynuose su įvairiais pranešimais ir prakalbomis. Reikėjo gi suburtus į kuopas ir norinčius į jas stoti apšviesti, išaiškinti, įrodyti būtiną reikalą vienybės burtis socialistinės minties vedamiems. Tada toks aiškinimas galėjo būti tik gyva kalba, nes socialistinio turinio spaudos iki tol nebūta.

Prof. Vaclovo Biržiškos žiniomis, mėginta J. Andziulaičio, redagavusio "Vienybę Lietuvinkų" 1890 m. kovo 6 d. — 1891 m. gegužės 10 d. laikotarpy, įnešti kiek socialistinės minties ir spaudoje. 1894-1896 m. ėjusi Shenandoah, Pa., ir Scranton, Pa., "Naujoji Gadynė" taip pat kiek spausdino socialistinio turinio straipsnių. (Žiūr. "Keleivio" š.m. Nr. 15 str. "Socialistiniai 'Keleivio' pirmtakūnai". Tai visa, kas buvo iki 1897 m. JAV lietuvių laikraščiuose socialistiniais klausimais rašyta. O kiti iki 1897 metų išsilaikiusieji laikraščiai — "Saulė", "Garsas Amerikos lietuvių", "Lietuva", "Tėvynė", "Rytas", "Pensilvanijos Darbininkas" — panašiais klausimais nerašė, išskyrus "Kardą", Baltimorėjėjėjusį. Tai buvo tik atsitiktini straipsniukai ir tai, laikraščiuose rašyti jau praity.

Nors pradėdant 1880 m. iki 1897 m. JAV buvo išleista 90 knygelių, bet jų dauguma buvo menkavertės. Pvz., "Historyia Septynių Mokitojų", "Pranaszstės Michaldos", "Historyje gražios Katrukos", "Linksmi vakarai", "Tūkstantis nakti ir viena", "Historyje apie Ali-Baba" ir kitos, kurios be skaitymo pratimų daugiau nieko negalėjo duoti. Tiesa, greta tų tuščiavidurių knygelių iki 1897 metų JAV buvo išėję ir šios rimtesnio turinio knygos: "Keli žodžiai apie auginimą" (1886 m.), "Dainos lietuvyszkos (1887 m.), "Atsitikimai ant žemės ir vandens" (1887 m.), "Dievaitis" — M. Radzevičiūtės vertimas iš lenkų kalbos (1888 m.), "Būdas senovės lietuvių" — S. Daukanto (1892 m.), "Lietuvos istorija" — S. Daukanto (1893 m.), "Kražių skerdyne ir jos pasekmės" — Jonas Ž. (1894 m.), "Padėjimas Lietuvių Tautos Rusų Viespatystėje" — Grafo Lelivos, lietuvių ir rusų kalba (1896 m.) ir dar keletas kitų, bet ir šios knygos maža ką galėjo duoti pradantiems politiškai galvoti, norintiems giliau visuomeninis gyvenimas pažinti. O norinčių giliau gyvenimas išvelgti skaičius tolydžio augo. Rūstus gyvenimas juos vertė rimčiau pasižvalginėti. Štai, 1890 m. buvo 1,897 streikai, kuriuose dalyvavo 373 tūkstančiai dirbančių. 1895 m. streikų būta kiek mažiau, būtent, 1,225, bet streikuojančių skaičius pašoko net iki 407 tūkstančių. Streikai nebuvo ramūs. Būta kietų susirėmimų tarp policijos ir streikuojančių. Būta sužeistų ir užmuštų. Pirmoji lietuvių

Didysis Lietuvos
Kunigaikštis Vytautas
prie Juodosios jūros.

J. Mackevičiaus
paveikslas.

(Iš Dr. V. Sruogienės parašytos Lietuvos istorijos, kurią leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija).

BUTKŲ JUZĖ

MIRTIS

Pas mamytės kapą
Aš dvi duobi išklūpojau.
Pas mamytės kapą
Savo ašaromis laistydamas
Ant kietojo akmens
Liepą auginau. Ir ji dabar žydi.
Pas mamytės kapą
Aš saulės giesmę supratau.
Pas mamytės kapą
Aš savo sielą dangaus lelijomis papuošiau.

Butkų Juzė

Gavau atostogų — ir sudie, mano broliai!
Štai mano pilies raktai, nes jau gėsta žiburys.
Kuris tamsųjį mano kampą apšviesdavo.
Mirtis beldžias in mano duris — aš savo viešniai
Paskleisiu po kojų visą mano pavasario sėją.
Vasaros naktis ir ankstybą piūtį.
Ateina, jau ateina prisakymas — ir aš kelionei
pasirengęs.

— Durys prasiverė, vienas akių žvilgsnis —
ir mano gyvenimas — jau nebe mano.

socialistų kuopa Scrantone, Pa., taip pat kruvino streiko pasėkoje atsirado. Tada įvyko savo pasėkomis nuožmus angliakasių streikas. Tie ir kiti gyvenimo įvykiai ir reiškiniai vertė lietuvius išeivius šviesintis, prusintis ir ieškoti išeities.

"Imtynės varguolių su bagočiais"

Ne vien tik lietuviai išeiviai gyvenimo buvo skatinami politiškai susiprasti. Tuomet visa JAV darbininkija buvo susirūpinusi savo padėtimi: uždariai buvo maži, o darbo valandos ilgos. Kūrėsi jau darbininkų unijos, o greta jų būrėsi socialistinės minties žmonės. Jie su socialistų pažiūromis į gyvenimą arba atvyko iš Europos ar čia, Amerikoje, jas pažino.

Anglų kalba tuomet jau būta nemaža įvairių leidinių socializmo klausimais, tiek verstinių iš vokiečių, prancūzų kalbų, tiek anglų kalba parašytų.

Prieš šešiasdešimt penkeris metus kun. V. Demskis, socialistinio judėjimo paskatintas, verčia iš anglų kalbos "Imtynės varguolių su bagočiais". O J. Šliupas, taip pat socialistinio judėjimo sukurių paliestas, prie tos knygelės pridėda dar vertimą iš anglų kalbos "Socialistų Darbo partijos Suvienytose Valstijose platforma". Knygutė išėjo 22 puslapių. Kaina 10 centų. Išėjo lietuvių socialistų kuopos Scranton, Pa., kaštais. Ji buvo atspausdinta "Vienybės Lietuvinkų" spaustuvej Plymouth, Pa.

Dabar toji knygelė yra retenybė. Net socialistų pirmosios kuopos vienas steigėjų Živatas, Scranton, Pa., gyvenęs, tos knygelės neturi. J. Stanislovaitis nors dėjo pastangų kur nors ją rasti, bet neaptiko. Ją buvo galima užtikti tik pas tokį knygų ir bendrai lietuvių spaudos mėgėją, koks yra Frank Lavinskas, Long Island, N. Y.

Knygelė savo turiniu šiemis laikams mažai ką sakanti. Ji tik įrodo lietuvių išeivių dėtas pastangas politiškai susiprasti, neatsilikti nuo kitų tautų darbininkų. Savas spragas visuomeniniame gyvenime ir kartu spaudoj bekašiodami, jie išleido tą knygelę, kuri dabar lietuvių išeivijos visuomeninio gyvenimo istorijai turi savą reikšmę ir vertę.

Kun. Demskis, J. Šliupas ir čia įnešė savo indėlių, nors vienas ir kitas socializmo idėjos buvo svetimos, o dirbo vienas ir kitas ta kryptimi kurį laiką tik nuotaičių paveikti. J. Šliupas, bene trims metams prasliskus, iš socialistų tarpo pasitraukė. Jis sakėsi, kad tik todėl buvo prisidėjęs prie lietuvių socialistų organizavimo, kad patektų į socialistų internacionalo suvažiavimą ir ten iškeltų Lietuvos likimo klausimą. Pagaliau ne jis vienas apleido socialistų eiles. Tokių suklydėlių, patekusių ne ten kur jiems reikėjo būti, buvo, yra ir bus nemaža.

Kaip ten bebūvo ir kaip bebūtų, o vis tik knygelės "Imtynės varguolių su bagočiais" 65 metų sukaktuvės minėtinos ir jos vertėjai su jos leidėjais, ir pirmos socialistų kuopos Scrantone, Pa., įsteigėjai paminėtini ir gerbtini. Jos steigėjų bene tik vienas gyvųjų tarpe liko, tai Živatas, savo laiku ne vien tik socialistų tarpe dirbęs ir nuveikęs, bet dar daugiau dirbęs Susivienijime Lietuvių Amerikoje, jam pirmininkavęs ir nemaža jo įvairiais klausimais susirūpinimo rodęs bei tais klausimais "Tėvynėj" rašęs. Deja, dabar atrodo, kad jis visuomenės yra lyg pamirštas. O tai žmogus, kuris mūsų išeivijos tarpe turi daug nuopelnų. Daug brandaus ir daigaus grūdų pabėrė mūsų kultūros dirvon.

J. Vlks.

IŠTRAUKA IŠ KUN. M. VALADKOS KNYGOS "POPIEŽIAI IR LIETUVA"

Kun. M. Valadkos "Popiežiai ir Lietuva" priklauso prie tų retų lietuvių emigracijos knygų, kurių pirmoji laida nepaprastai greitai buvo išparduota. Tūkstantinis tiražas išsibaiė per nepilnus vienerius metus. Iš 1954 m. išleistųjų Amerikos lietuvių knygų ji yra vienintelė išbaigusi savo tiražą.

Neturinčius galimybių "Popiežių ir Lietuvos" įsigyti, norime supažindinti su viena kita ištrauka.

Neišnykusios juodųjų amžių liekanos

(Tęsinyš iš pereinamo numerio)

Amerikos žemėje yra kietas pasipriešinimas visokiai diktatūrai. Štai metodistų vyskupas Broomley Oxnam 1952 metais spaudoje pareiškė:

"Neatsižvelgiant iš kur diktatūra būtų kilusi, ar iš Maskvos ar iš Romos, Amerikos žmogui ji yra nepriimtina".

Tikrai, Romos katalikų bažnyčia tvarkoma diktatūriniais pagrindais. Ir norėdami galėtume išskaičiuoti daug aplinkybių, kurios padaro Romos bažnyčią panašią į tą pačią komunistinės diktatūros santvarką. Vienur ir kitur laikomasi vadinamos "generalinės linijos" ir griežtai draudžiama nuo jos nukrypti. Kaip vienur, taip pat kitur įsakymai akiai vykdomi ir įgkiu būdu nekritikuojami. Kaip Kremliaus vadų įsakymas, taip pat ir Romos bažnyčios galvos įsakymai vienodai kieti ir pavaldiniams privalomi.

Kaip nepaklausius Kremliaus vadų įsakymo žmogus žūsta, taip pat ir tas kas Romos bažnyčios galvos neklauso moraliai sunaikinamas, bent šiai organizacijai priklausantiųjų akyse. Tuo tarpu, kitokios galimybės šiais laikais klerui nepasiekiamos.

Kremlius draudžia savo žmonėms vesti kitos valstybės ir kitų partijų asmenis. Visiems žinomas faktas, kad "mišrių" vedybų Maskva nepripažino. Lygiai tokios pačios taktikos laikosi ir Roma atmesdama vedybas su kitų tautybių žmonėmis.

"Krikščioniškojo mokslo katekizme", kuris 1932 metais išleistas New Yorke su kardinolo New Yorko arkivyskupo Patricko Hays aprokata, yra paskelbtas šeštasis bažnyčios įsakymas: nesituokti su nekatalikų tautybės asmeniu.

Toliau mes dar daugiau panašumų surasime, jeigu atsiminsime, kad Kremliaus vadai draudžia skaityti kitų politinių pakraipų knygas ir kitokius raštus. Romos Bažnyčia eina tuo pačiu keliu, kai draudžia savo žmonėms skaityti kitų pakraipų laikraščius ir knygas.

Diktatūros valdo žiaurumais. Mes gauname šurpulingas žinias, kad Kremliaus vadų užmačiomis sušaudyta ir maru išmarinta milijonai žmonių. Bet čia pat mes atsimeiname, kad inkvizicija ėjo tuo pačiu keliu ir taip pat naikino savo priešininkus. Jeigu paskutiniu atveju skaičiai aukų ir būtų kiek kuklesni, tai žiaurumas, kurs reikėsi kovoje su priešais nežinia kurs kurį atsvertų, jeigu juos padėtume ant svarstyklių. Atsiminkime tik inkvizicijos siautėjimus, Bartolomėjaus naktį, Kryžiaus karus, Albigenų žudynes.

Kremlius savo mokslą skelbdamas nesiklausia tautos valios. Prievarta ir išnaudojimas seka komunizmo žingsnius.

Lietuvių tauta geriau, negu kas nors kitas žino, jog ir Romos bažnyčia savo mokslą skelbdama, ėjo tuo pačiu keliu, taip pat kartu su naująja tautybe į Lietuvą slinko prievarta ir žiaurumai.

Mes matome šiandien, kad komunistinis Kremlius nepaiso tautos laisvės, nepaiso atskirų tautų troškimo išlaikyti savo tautinį charakterį, savo papročius, kultūrą ir meną, komunizmas viską niveliuoja, viską panaikina, kas nenaudinga komunizmo plėtrai.

Kaip ten bebūtų, bet lietuvis negali užmiršti, kad istoriniais laikais jo pastangos išlaikyti tautinį savarankumą, buvo sutryptos tos pačios Romos palaimintų jezuitų.

Šiokių aplinkybių akivaizdoje ir galime padaryti tik vieną tą sprendimą, kad diktatūra, ar ji būtų politinė, kuri liečia mūsų kasdienį gyvenimą ar religinę, kuri apima mūsų dvasinį gyvenimą, vienodai nepriimtina ir jos įtaka tautoms buvo ir tebėra žalinga.

Lietuvis perbėgęs akimis savo visą liūdną pareitį nebereikalaus kitų šio teigimo įrodymų, jis pakankamai jų turi iš savo artimos patirties.

KAM LIETUVIS AUKOJA SAVO PINIGUS

Gal būt neprošali bus čia paminėti vieną iš daugelio pavyzdžių, kaip buvo svetimtaučio vyskupo elgiamasi su jam pasidavusia lietuvių parapija Kansas City, Kan. 1951 m. gruodžio 3 d. Naujienose aprašyta ši liūdna istorija.

1942 m. tos parapijos klebonas kunigas Zekas mirė. Tačiau vietinis vyskupas uždarė lietuvių statytą šv. Kazimiero bažnyčią, o jai priklausiusius parapijonius priskyre prie slovakų parapijos. Lietuviai parapijonys tokiam įsakymui išdrįso pasipriešinti. Jie nusprendė ieškoti teisybės Romoje, jie rašė laiškus ir protestus popiežiui. Jų tvirtinimu jie, esą, pajėgtų patys išlaikyti savo bažnyčią. Bet į tuos lietuvių skundus niekas nekreipė dėmesio. Nieko nepadėjo ir lietuvių nurodymas, kad jie savo parapijos kasoje turi naujos bažnyčios statybai 50,000 dolerių. Lietuviai prie parapijos turėjo savo mokyklą, kurią lankė parapijonų vaikai.

Vyskupas prie bažnyčios ir mokyklos prisegė skelbimus, kad jos uždaromos. Tai padaryti jis turįs teisę, nes ir bažnyčia ir mokykla jam priklausanti. Kiek vėliau atvyko keletas kunigų su darbininkais ir bažnyčią sugriovė. O mokyklą ir kleboniją vyskupas savo nuožiūra svetimiems pardavė.

Lietuvių pinigais pastatyta bažnyčia, vyskupo buvo iš jų atimta. O jie patys varu buvo nuvaryti į svetimą slovakų bažnyčią, nors jie slovakų kalbos nesupranta. Vyskupas nerado reikalo su teisingais lietuvių norais skaitytis. Lietuvių ilgų metų pasiaukojimas nuėjo vėjais. Vyskupas nė trupučio į lietuvių tautinius reikalus nekreipė dėmesio, jam rūpėjo sava, lietuviams svetima "politika".

Lietuvių pasiaukojimas ir dosnumas bažnyčių statyboje yra nepaprastai didelis. Jie sukrovė tiems reikalams milijonines sumas. Bet jų sukrauti kapitalai ir jų sukurtos įstaigos netarnauja jų tautiniams reikalams.

Ar daug matome kitų tautų, kurios taip lengvai perleistų savo darbo vaisius svetimiems? Iš Juodųjų Amžių užsilikusi baimė užsitarnauti dvasininkų nemalonę, priverčia lietuvius užmiršti savo interesus ir vergiškai pasiduoti svetimai įtakai. Gal todėl lietuviai, lenkai ir kitos tautos tebesančios Romos dvasininkų įtakoje, yra atsilikusios nuo kitų.

Pagalvokime tikrai, kad šio krašto lietuviai, kurie tebėra Romos dvasininkų visiškoje įtakoje, per visą savo čia gyvenimo laiką sukūrė maždaug 120 parapijų. Jeigu ir pigiausia bažnyčios statybos darbus vertinsime, turime pripažinti, kad vidutiniškai kiekviena bažnyčia kainavo nemažiau 50,000 dolerių. Jau ir tuo atveju gausime milžinišką 6,000,000 dolerių sumą. Tačiau, netenka abejoti, jog lietuvių į bažnyčių statybą buvo sukrauta nepalyginamai didesni kapitalai.

Ar neskauda lietuviui širdį, kad jo vargu ir prakaitu statytos bažnyčios tikrumoje yra ne jo nuosavybė, kad jos faktinai netarnauja jo tautiniams reikalams.

Kaip jau sakyta, visos bažnyčios pavedamos vyskupo žiniai. Net ir toji nauja bažnyčia, kuri projektuojama statyti Chicagoje, kurios statybai lėšos telkiamos žadinant lietuvių patriotinius jausmus, taip pat bus vyskupo nuosavybė. Ir taip pat toji bažnyčia, jeigu kada nors vyskupas savo politikos sumetimais ras reikalinga, galės būti iš lietuvių atimta ir atiduota bet kam, kam vyskupas panorės.

Ši tvarka yra įvesta ne kuriais nors kitais, tik vienais ir tais pačiais dvasininkų kastos išsilaukymo sumetimais.

Tiesa, nuo to laiko, kai pakilo šio krašto lietuvių tautinis susipratimas, prasidėjo jų arši kova dėl savo teisių. Neturtingi, neįgudę teismų srityje lietuviai nenorėjo be protesto pasiduoti svetimų dvasininkų užmačioms. Mes rasime daugelio šio krašto teismų rekorduose pėdsakus lietuvių kovos dėl savo teisių. Ilgus metus užtrukdavo bylos tokiuose teismuose, kaip pavyzdžiui Scrantone, Pa., Sheandoah, Pa., Lawrence, Mass., ir kitose vietose.

Kai vyskupas gauna savo nuosavybėn lietuvių pinigais pastatytą bažnyčią, tada jau jis pasidaro diktatorišku visos parapijos šeimininku. Jis jau neturi reikalo skaitytis su parapijonų norais. Jis jau nevaržomai gali varyti savo politiką per bažnyčią ir per savo pastatytą kleboną.

Praktikoje matome, kad vyskupas jausdamasis lietuvių bažnyčios visišku savininku, tais atvejais, kai jam esti reikalingi kitiems reikalams pinigai, jis skolinasi banke ir užstatu palieka lietuvių bažnyčią.

Neskaitant lietuvių sudėtų pagrindinių bažnyčių statybos kapitalų, jie dar kasmet kiekvienai parapijai sudeda aukų maždaug po dešimtį tūkstančių dolerių. Ir čia gausime milijoninę sumą kasmet. Lietuvių bažnyčios gyvuoja ilgus dešimtmečius. Tad vidutiniškai paėmę jų

Kaip lietuvis aukoja savo pinigus

(Atkelta iš 2-ro psl.)

bažnyčių penkių dešimtų metų gyvavimo laikotarpi, gaušime milžiniškas sumas. Didelė dalis tų pinigų atiduodama svetimiems, lietuvių sukrauti kapitalai netarnauja lietuviams. Ar neateina į galvą toks paprastas klausimas: kiek gero būtų galima lietuvių tautai padaryti už tuos pinigus, jeigu jie pastoviai pasilikytų lietuvių rankose? Lietuvių kilmės žmonės neabejotinai yra gabūs, jie turėdami tokius didelius piniginius resursus būtų nepaprastai pakilę visose ir dvasinėse ir materialinėse kultūros srityse. Jie jau gal būt nesigėdintų lietuviško vardo, kaip dabar retkarčiais pastebim, jie gal būt neišsizadėtų nei savo tėvų kalbos, nei savo garbingos praeities.

Čia pat Amerikoje turime kitų tautų pavyzdžius. Tad ir lietuviai, valdydami jų pačių sukrautus kapitalus, būtų pasiekę daug daugiau, negu šiandien turi. Kitos kultūringos tautos, kaip pavyzdžiui švedai, danai, norvegai jokiū būdu negalėtų suprasti, kaip galima savo tautos turtus pavesti valdyti svetimiems. Jie taip nesielgia, todėl ir daro žymią pažangą visose gyvenimo srityse. Jeigu lietuviai pasektų jų pavyzdžiu, tai neabejotinai visai tautai daugiau naudotų suteiktų.

Bet Romos dvasininkai patys vergiškai paklusnūs svetimtaučiams vadams, priverčia ir savo parapijonis tos pačios paklusnybės laikytis. Šitokia galvosena lietuviams ligi šiol buvo kenksminga, bet ir ateityje nebus jokių pragiedrulių, jei tik lietuviuose neatsiras drąsos baigti Juodųjų Amžių laikotarpį.

Jeigu žydų tautai Egipto faraonų piramidės yra jos nelaisvės ir praeities skriaudų ženklas, tai ir Amerikos lietuviams Romos popiežių palaiminimu pastatytos savotiškos piramidės — bažnyčios yra paklusnybės svetimiems ženklas. Graudi ironija! Kiek skriaudų ir pažeminimo lietuvių tauta turės patirti, kol atsiras lietuviškas Mozė, kurs lietuvius išves iš tos vergiškos svetimiems dvasinės priklausomybės...

LIETUVIŲ RELIGINIAI REIKALAI

Čia paliesime mums artimiausį klausimą — lietuvių religijos reikalus.

Religija yra gyvenimo ir atgimimo šaltinis. Tai patvirtina daugelio tautų, kaip pavyzdžiui žydų, armėnų, japonų ir kitų istorija. Tautos pergyvena didžiausius savo istorijoje sunkumus, būna persekiojamos ir kenčia, vėliau jos pabunda iš šimtmečių letargo ir parodo pakankamai jėgų vėl tautinį gyvenimą kurti.

Bet tai atsitinka tuomet, kai šios tautos žmonės jungia religija, kuri turi tautinius pradus ir esti, galima pasakyti, tautinė religija. Religijos visi pasireiškimai, jos vyriausieji altoriai, jos vadovaujamos sakyklos, jos mokytojai turi būti sutapę su tautos širdimi ir jos siekiais. Religija, kuri nusakytų savybių neturi, nepajėgia tautą išgelbėti iš jai gresiančių nelaimių, o dažnai net būna ir tautos sunykimo priežastimi.

Religija sukristalيزuoja tautos mintis ir Aukščiausios Apvaizdos vadovybėje nukreipia jos žingsnius tinkama, tautai visokeriškai naudinga linkme. Religija padeda tautai dabartinėje jos kovoje dėl jos geresnio gyvenimo ir sudaro tvirtus pagrindus ateičiai.

Religija suteikia tautai moralės normas, ji padeda išaugti tautos gentkartėms. Tautinė religijos įtakoje išaugusios tautos esti pajėgios pareikšti savo kūrybinę dvasią, esti pajėgios ant tvirtų pamatų statyti savo ateitį, bei ugdyti dvasinius ir medžiaginius tautos turtus.

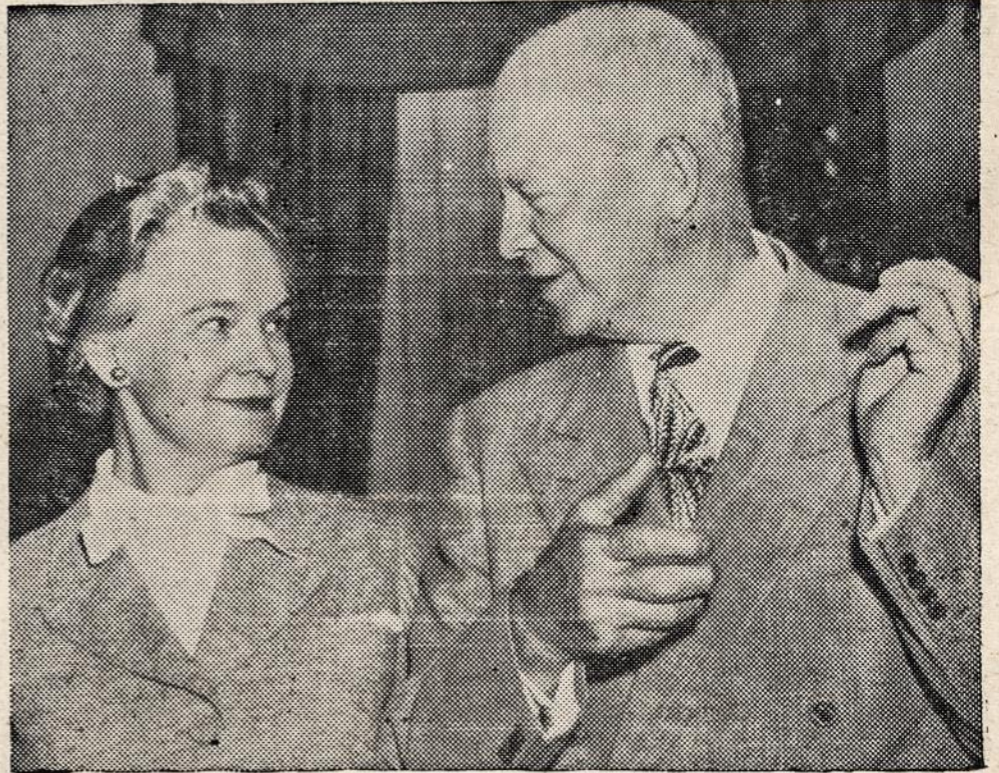
Weklefas, Husas, Savanarola, Liuteris, Kalvinas, Knochas, Wesley ir kiti reformatoriai pirmoje eilėje dirbo savo tautoms, jie žadino tautinį jausmą, jie švietė ir auklėjo savo tautas religiniu ir visuomeniniu žvilgsniu. Šių dieviškų didvyrių veikime ryškiai atsispindi tautiniai pradai, tautinė mintis. Visas jų misijinis veikimas dažniausia sutapdavo su savos tautos pagrindiniais tikslais.

Štai kodėl mes matome, kad visur, kur tik šių reformatorių darbas reiškėsi, žmogus pakildavo moraliai ir sustiprėdavo dvasiniu požiūriu. Ten žmonių gyvenimo lygis pasidarydavo aukštesnis, tautos pasidarydavo pažangesnės, ir visokeriškai turtingesnės.

Mums lietuviams ypatingai svarbu pasekti ką kalba kitų tautų žmonės apie religijos reikšmę gyvenime.

Štai italų tautos atgimimo ugdytojas Giuseppe Mazzini, kai viename savo veikale kalba apie savo tautą ir religiją, tarytum tuos giliai nuoširdžius ir pilnus sielvartos žodžius kartu skiria ir mums lietuviams.

“Religijos dvasia, — sako Mazzini, — niekadoms nebuvo atsiskyrusi nuo Italijos, nors italų tauta pasižymėjo nuomoninių skirtingumu. Bet toji dvasia buvo ją apleidusi 16 šimtmečiuose, kai buvo užpulta Florencija, kai svetimos

Prez. Eisenhower pareiškė visiškai pasitikėjimą Salk paralyžiaus skiepais. Tai buvo nugirsta jam kalbant su Mrs. Ovea Culp Hobby, švietimo ir gerovės sekretore. Jie matomi kalbant Balt. Rūmose.

tautos kareiviai, vadovaujami Karolio V sutrypė Italijos laisvę, kai mūsų tauta buvo nusivylusi popiežiais, Nuo to laiko mes pradėjome netekti savo nacionalinio charakterio ir pradėjome gyventi taip lyg mes būtume prancūzai, ispanai ar vokiečiai”.

Ar lietuviai nesulaukė tokio paties likimo, kai po Liublino unijos, po lietuvių valstybės sunykimo, po Lietuvos tarp rusų caro vokiečių kaizerio padalinimo ir baudžiosios įsigalėjimo, lietuviai pradėjo “netekti savo nacionalinio charakterio”, apie kurį su tokia gilia pagarba kalba mūsų didysis istorikas Simanas Daukantas.

Kiek vėliau Mazzini sako:

“... žmonės nepasitikėjo kunigais, kėlė maištą prieš tikybos dogmas, kai tik suprato senosios tikybos silpnybes. Nuo to laiko mes likome vieni, pasimetę ir susilpnėję, paskendę prietaruose ir netekę tikėjimo”.

Iš čia matome, kad lygiai italams, lygiai lietuviams religinės dvasios netekimas daug nuostolių padarė. O religija, sutapusi su tauta, būtų sutvirtinusi jos dvasią ir paskatinusi kūrybai.

Dar Mazzini sako italams:

“Mes betgi geidžiame vėl pakilti ir būti stiprūs. Ir mes atsiminsime savo tautos tradicijas. Mes atsiminsime apie tai ir mūsų lūpose bus Dievo žodis ir atgims tie šūkiukai, kurie skambėjo tuo metu, kai mūsų Lombardijos broliai dvyliktame šimtmetyje kovojo su vokiečiais, kurie buvo mūsų žemes užpuolę, kai vokiečiai buvo nugalėti ir laisvė atgauta. Mes atsiminsime, kaip Florencijos amatininkai nesutiko Medici giminei nusilenkti ir netekti savo demokratinės laisvės, kaip jie iškilmingu nutarimu savo respublikos globėju pasirinko Kristų”.

Nuostabus sutapimas juntamas ir mūsų lietuvių gyvenime. Ir mes trokšdami atgimti ir tapti vėl laisvi ir stiprūs, atsiminsime Kražių skerdynes, atsiminsime savanorių sudėtas aukas Tėvynei ir partizanų kovas su priešais atėjusiais mūsų tautą pavergti. Kražiuose žemaičiai kovojo ir dėl savo bažnyčios ir dėl savo tautos laisvės. Mes turime ne mažiau, negu italai, praeities atsiminimų surištų su tautos kovomis. O, anot Mazzini, “nepasitikėjimas kunigais”, ar dvasininkų dalimi dar neturėtų lietuviuose sunaikinti religinės dvasios, nes toji dvasia gali suvaidinti didį vaidmenį mūsų tautos gyvenime.

Mazzini kalba apie vienuolį Savanarolą, kurs skelbė savo žmonėms Dievo tiesas, bet kartu ir stengėsi auklėti tautoje laisvės jausmus. Čia pat lietuvis atsimins, kad ir jam reikalingi tokie dvasios vadai, kurie tarnauja išimtinai savo tautai, ją šaukia į kovą dėl laisvės, dėl žmogaus teisių. Bet ko lietuvis gali sulaukti iš tokių savo dvasios vadų, kurie pajungti svetimos tautos vadovų valiai, kurie be atodairos vykdo anų vadovų visus parėdymus.

Lietuviui neabejotinai bus įdomi tokia Mazzini pastaba religijos reikalui. Jis sako:

...“Religijos sentimentas miega mūsų žmonėse, laukdamas, kad jį kas nors pažadintų. Jeigu atsiras toks žmogus, kuris pajėgs jį sužadinti, tas savo tautai padarys daugiau gero, negu dvidešimts politikos teorijų”.

Kas be ko, gal būt ne visi vienodu entuziazmu sutiks šį paskutinį Mazzini aforizmą. Bet vis tik čia gali būti gera proga kai kuriems mūsų darbuotojams, kurie jaučia atsakomybę dėl mūsų bendrų reikalų, taigi — gera proga pagalvoti, jog neverta paprastai numoti į religinius pradus, kurie kaip sako Mazzini, “miega žmonėse”, bet kurie dažnai pas mus sąvanaudiškai eksploatuojami.

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vincio Krėvės-Mickevičiaus
Šviesiam Prisiminimui

KETVIRTOJI DALIS

(Tęsinys)

XXXIII

Posmuoti įsias, kaip kadais
Galingais, žydinčiais laikais.
Ar ne vistiek kur kreipti akį?..
Meni, satirikas kaip sakė:
“— Ne jau tau lyrikas nors rusų,
Į kito kailio įsinėres
Bus įdomesnis, negu mūsų
Rimuotojai tiek verkšleną?..”
Girdžiu nekaltą šnektą aršią:
Esą elegijos, kaip svėrės
Rugius, poeziją vien teršia.
Gana elegijų, gana!
Iš odžių trykšta tik kilnumas,
Už tai joms kelias ir pirmumas.
Sakau šį kartą ginčuos’ “pas” —
Bijau supykdyt dvi kartas.

XXXIV

Daug ką laisvužė tebžavėjo.
Audringai liesdamas kankles,
Rašytų Lenskis ir odes,
Bet Olga jom nesidomėjo.
Juk teko dainiui perjautriam
Gamtoj ar kambary jaukiam
Kūrybą savo dėt į ausį
širdies magnetui, mylimiausiai.
Akimirka visų gražiausia.
Ir rodės jam, kad viskas klausės —
Dangus ir paukščiai, ir žiedai.
Laimingas buvo jis tikrai,
Net dvigubai, nes nežinojo,
Kad mintys jos kitur skrajojo.

XXXV

Bet aš, svajojimo vaisius
Harmonija pripildęs juosius,
Skaitau vien nianei veik visus.
Žinodams, kad nenusibosiu
Jaunystės savo palydovei.
Bet, jei užklysta po senovei
Kaimynas, tuoj jį vaišinu
Tragedijos aistrų meniu.
Geriausiai man, kai nueinu
Paežere paklaidžiot rytą,
Ramiai dainas sau ten pinu,
Liūliuojamas bangužių ritmo.
Vien antys garsiai deklamuojuant
Sušvilpę dingsta tolumoje.

XXXVI, XXXVII

O kur Oneginas, vėl klausia
Gerbėjai mūsų Cincinato.
Tikrai jau laikas, išsamiausiai
Tuoju jums išdėsiu, lyg iš natų,
Kaip sunaudoja laiką jis,
Anachoretas, lyg našlys.
Jis vasarą septintą kėlės,
Kai jau nebemiegojo gėlės,
Ir linksmas leidos nuo terasos
Prie upės pasimaudyt basas.
Šiam Helesponte išdykavo,
Vėliau gurkšnojo stiprią kavą,
Vartydamas žurnalą prastą,
Po to dabinos, lyg radastas.

XXXVIII, XXXIX

Dienotvarkės toksai jo planas:
Pavėsy skaitomas romanas,
Juodakės kartais nors ir dručkės
Skaistus, nenudėvėtas bučkis.
Na, žirgas karštas ir eiklus,
Ir valgis aiškiai prašmatnus.
Dar balto vyno kelios taurės,
Ramybėj valandėlės taurios.
Tokia tai buvo aplinka,
Kaip miegas jo, nesudrumsta.
Taip dienos, lyg dvynukai, tapo
Panašios. Net nuo sienos lapą

Jis kalendoriaus plėšti tingi.
Nelanko jo sapnai vylingi.
Pamiršo miestą ir draugus,
Pasisekimus ir balius.

XL

O, vasara mūs’ nekokia,
Žiemos pietinės pajuoka,
Ištirpsta greit. Ir mes tai žinom,
Prisipažinti neketinam.
Jau dvelkia rudeni dangus,
Jau saulės spindulys brangus,
Diena trumpėja pamažu.
Turtingas apdaras miškų
Jau baigia plyšti liūdesy,
Jau po rūku laukai visi.
Žasų beklykiančių vora
Į pietus traukia — ir diena
Kassyk niūresnė vis artėja,
Sušalęs lapkritys atėjo.

XLI

Jau rūkas aušrai keltis kliudė,
Arimai be žmonių nuliudė.
O vilkas alkanas su vilke
Medžiot iš krūmų išsilvilkę.
Pajutęs juos arklys budrus
Keleivį ragina sukrušt —
Į kalną zovada jie lekia.
Diena. Piemuo jau trina akį
Ir karvių negena iš tvarto
Prie lovių šalti nūn prie vartų.
Vidudienį jas kviest į krūvą
Dūdelė jo seniai nuščiuvo.
Pirkioj dainuoja mergina,
Priaudus ritinių gana.
Ir draugė traškančių naktų —
Skala — liepsnoja, kaip ir tu.

XLII

Veidai nuo šalčio, tarsi rožės,
Pražydo, laižant speigui odą.
Tur būt, jūs laukiat rimo “grožis”.
Prašau, jei jums nenusibodo.
Sukaustė upę ledas kietas,
Blizgąs skaisčiau, negu parketas.
Jį raižo pačiužom vaikai,
Alkūnėm stumdami vikriai.
Žiūrėk, va, žąsinas nutukęs
Raudonom kojom bando ledą;
Vandens neradęs kaip padūkęs
Juokingai griūva veik be žado.
Krintąs pūkais iš pilko patalo
Padus prikibęs sniegas pakala.

XLIII

Ką išgalvot jam, nežinia.
Gal vaikščiot?.. Menkas malonumas,
Kai viskas virtę dykuma,
Peizažo slegia vienodumas.
Gal jodinėti pagaliau?..
Bet, tarsi žąsinas anasai,
Arklys suklumpa vis labiau.
Nukrisi tuoj, lyg ananasas.
Geriau sėdėt šiltoje pastogėj
Prie žaidro kėdėje patogiai
Ir Pradt’ą, Scott’ą sau skaityti.
Nenori?.. Išlaidas vartyki
Ar pyk, ar gerk... Kiek čia beliko,
Žygiuoja vasara iš tyko.

XLIV

Mūs’ Child-Haroldas vėl rytais
Prisimena kūningą Spartą —
Gajus jis kelia žingsnį spartų
Prie tynės*) brrr... net su ledais.

*) Mėgo tai ir Puškinas.

O dieną susimąstęs, tarsi
Jis labirintą nagrinėja,
Per gelumbę, rods, žaliavarsę
Biles biliardo varinėja.
Pro langą žvelgia. Temsta jau.
Kas ten juoduoja?.. Vis arčiau.
Pažino laukiamą bičiulį —
Lenskutį, velkant jį trijulei.
Jau stalas paruoštas žaibais,
Jie puikų vakarą praleis.

XLV

Taip vyną mėgiamą poeto
Našlės Kliko ir net Moeto,

Papuošti galintį net rautą
Jau neša jam ledais apkrautą.
Ipokrena jis burbuliuoja
Ir, lyg verpetai, jiems putoja.
Buvau ir ašei jo mėgėjas,
Brangaus man rublio negailėjau.
Jo nesuvaldoma srovė
Gimdydavo kvailysčių prima.
Ir veržės, lyg kalnų versmė,
Vėl išdaigos, juokai ir rimai.
Įdomūs būdavo dar ginčai,
Nuo vyno darėmės išminčiais.

XLVI

Ilgainiui teko man pajust,
Kad vynas šis kiek peraštrus.
Man pasidarė jis netikęs,
Prisiminimuos’ vien palikęs.
Aji prilygsta vėjavaikei
Gražuolei blizgančiai ir paikai.
Bičiulis man nūn bordo.
Kaip gera grįžt su juo namo.
Ištikimiausias jis be žodžio,
Nelaimėj ir bėdoj paguodžia.
Su juo šnekuosi tylumoje,
Su juo šaunau ką suposmuoju.
Tat sveikas būk, drauguž’, bordo,
Kertinis nors ligų akmuo.

XLVII

Jau anglis židiny nežydi,
Jas dengia platinos pluta.
Ir koklių šiluma ne ta,
O pypkių dūmai nepaklydę
Į židinį svajingai traukias.
Akimirkos sutemus jaukios.
Ant stalo taurės dar putoja,
Draugai įkaitę šnekučiuoja.
Tai buvo laikas — jį vadina
“Laiku tarp vilko ir šunies”,
Bet nežinau kodėl išties.
Tarnai saloną išvedino,
Ir pasidarė dar smagiau.
Kokia šnektą jų pagaliau.

XLVIII

“— Sakyk, kaip jaučias mūs’ kaimynės?
Ką veikia Tanė, Olga tavo?”
“— Drauguž’, pripilki dar kmyninės.
Dėkoju. Dar pristumki kavą.
Kaip jaučias jos?.. O, neblogai.
Linkėjimų tau siunčia krūvą,
Atvykti prašo būtinai.
Kartoja, kur gi jis pražuvo.
Susisarmatyk. Dieną mielą
Pas jusias būsi vėl užėjęs.
O, kaip Olgutė išgrožėjus.
Kokie pečiai, liemuo, o, siela!
Beje, koks iš manęs žioplys,
Šeštadieniui esu kvieslys.

XLIX

Tą dieną Tanės bus vardinės.
Ir prašo Olga ir mamytė
Tave pakviesti aplankyti.
Joms pažadėjau. Bus ten minios
Žmonių suplaukę, tarsi mūgėj,
šlamštelio menkaverčio, nugi.
Svečiai iš viso bus savi.
O, koks tu mielas. Sutinki,
Valio!” — Skalauja ši bei tą.
Prie Olgos grįžta vėl šnektą.
Mylėjo Lenskis ją be žado
(Visi keliai į Romą veda).
Išgert jos garbei pravartu,
Susitaria nuvykt kartu.

L

Jis linksmas buvo. Dvi savaitės
Beliko jam lig sutuoktūvių.
Širdis jo salo nuo lauktūvių,
Jam dovanosimų mergaitės,
Kai paslapčių jokių nebūsią.
Kita medalio — blanki — pusė:
Vedybų rūpesčiai, vargai
Nesisapnavo jam visai.
Tik Himenejaus priešai mes
Našta vedybas laikom kone
Ir matom jose vien kančias,
Romaną Lafonteno skony.
Ir Lenskis ieško, kaip poetas,
Vedybose smagaus siužeto.

(Bus daugiau)

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

PAVARDŽIŲ KEITIMAS NORVEGIJOJ

Dėl savo pavardės nėra ko gėdytis, sakoma Norvegijoje. Bet kasmet apie 5,000 žmonių kreipiasi į teisingumo ministeriją, prašydami pakeisti pavardes, sako tos ministerijos pavardžių keitimo skyriaus sekretorius Arne Lovold. Apie 900 tokių prašymų kasmet patenkinama.

Daugis jų nori pakeisti tik pačią pavardės galūnę "sen", kad išsiskirtų iš tų tūkstančių Hansenų, Olsenų, Andersenų, Nilsenų ir kitokių "senų" masės.

Oslo ir kitų miestų gyventojai, kilę iš provincijos, labai dažnai prašo pavadinti juos jų gimtųjų sodybų, vienkiemių ir kitų artimų vietovių vardais.

Didelę grupę prašančių pakeisti pavardes taip pat sudaro buvę vaikai-augintiniai, norį priimti tėvų ir patėvių pavardes. Kai kurie pasitenkina turimų sunkių ir ilgų pavardžių sutrumpinimu. Pasitaiko, kad išsiskyrusios moterys prašo pakeisti savo vaikų pavardes į jų mergautines pavardes.

Gėdingosios pavardės paliekamos

Sunkiausia pakeisti kaip tik tas pavardes, kurios daro gėdą — nusikaltėlių. Žmonės, kurie padarė didesnių nusikaltimų ir buvo nubausti, paprastai turi tenkintis tomis supurvin-tomis pavardėmis iki amžiaus galo. Mažesni nusidėjėliai, ypač parodę norą pasitaisyti, tam tikromis aplinkybėmis gauna palankų atsakymą į jų prašymą pakeisti pavardes, aiškina minėtos įstaigos parei-gūnas Arne Lovold.

Jurgiu Vašingtonu nepasivadinsi

Norvegijoje nepasivadinsi valstybės vyrų, rašytojų, išradėjų ar kitų garsių žmonių pavardėmis, kaip kad pasivadina Amerikoje New Orleans, Charlestono ir kitų pietinių vietų juodukai, atkakę į Čikagą ar New Yorką. Norvegijoje didžiųjų ir garsiųjų šeimų pavardės saugojamos įstatymų.

Hansenų užvis daugiausia

Oslo miesto adresų knygoje yra įtraukta 260,000, arba 60% visų sostinės gyventojų, vyresnių kaip 21 metų, išskyrus moteris, kurios dirba tik namie. Knyga mirga "senais", bet pradėjus skaičiuoti, išeina, kad Hansenų yra Norvegijoje tik 2.25%. Oslo mieste jų yra 5,850, o visoje šalyje apie 82,000. Po jų eina Olsenai — 66,800 visoje Norvegijoje; Andersenai — 60,000, Nilsenai — 55,000 ir po mažiau Halvorsenų, Gerhardsenų, Christiansenų ir visokių kitokių "senų".

St. Vainoras

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MAY 14, 1955

Iš matematikos terminų

Čia pateikiame pirmą pluoštelį matematinių terminų (angliškai lietuvišką versiją), kuriuos paruošė matematikas A. Z. Tegu tai bus paskata ir kitiems specialistams paskelbti bent svarbesnius savo srities lietuviškuosius terminus ir tuo būdu padėti nelietuvių kalba mokslus einančiam mūsų jaunimui. Jais, be abejo, galės pasinaudoti ir šiaip asmenys, kurie bus lietuviškuosius terminus primiršę ir neretai ima juos skolinis iš kitų kalbų ar patys iš naujo kaltis. Red.

Altitude — aukštinė.
angle — kampas.
area — plotas.
base — pagrindas, pagrindinė (daiktav.).
center — centras.
chord — styga.
circle — apskritimas.
compasses (a pair of compasses) — skriestuvas.
cone — kūgis.
continual — tolydinis (seniau: netrūkūs).
curvature — kreivumas.
curve — kreivė.
decimal fractions — dešimtainės trupmenos.
decrease — mažėti.
degree — laipsnis (kampas, temperatūros).
denominator — vardiklis.
derivative — išvestinė.
descriptive geometry — braižomoji geometrija.
directrix — direktrisė.
divisor — daliklis.
edge — briauna.
equality — lygybė.
equation — lygtis.
equilateral — lygiakraštis (pvz. trikampis, trapecija).
even — lyginis.
exponent — (laipsnio) rodiklis.
expression — reiškinytis.
factor — daugiklis.
focus — židinytis, fokusas.
fraction — trupmena.
function — funkcija.
hypotenuse — įžambinė, hipotenuzė.
imaginary — menamas (skaičius).
increase — didėti.
increment — prieauglis (pvz. funkcijos).
integer (a whole number) — sveikas skaičius.
limit — riba.
line (straight) — tiesė.
linear — tiesinis.
monomial — vienanaris.
numerator — skaitiklis.
obtuse — bukas.
odd — nelyginis.
parallel — lygiagretis.
parallelepiped — gretasienis.
parallelogram — lygiagretainis.
parenthesis — skliaustai.
perpendicular — statmenas.
plane — plokštuma.
polygon — daugiakampis.
polynomial — daugianaris.
possibility — galimybė.
power — laipsnis (a^2 , a^3 ir t.t.)
prime (number) — pirminis (skaičius).
probability — tikimybė.
product — sandauga.
proof — įrodymas.
quotient — dalmuo.
ratio — santykis.

ruler — liniuotė.
sector — išpiova.
segment — nuopiova.
side — kraštinė (trikampio ir pan.).
slope — kampinis koeficientas (analiz. geometrijoje).
space — erdvė.
sphere — rutulys.
square — kvadratas.
square root — kvadratinė šaknis.
substitution — pakeitimas.
sum — suma.
surface — paviršius.
tangent — lietėja.
tetrahedron — tetraedras.
triangle — trikampis.
variable — kintamasis.
vertex — viršūnė.
vulgar fractions — bendrosios (seniau: paprastosios) trupmenos. (B. d.) A. Z. A.Z.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

Technikos terminų reikalu

Beieškant įvairiomis kalbomis žodynėlių miško terminų komisijai, man pavyko gauti iš latvių miškininkų inž. Fr. Šalnės "Angliski-vāciski-latviska-techniska vārdnīca", išleista 1947 m. (A. Brokana & R. Dovāna apgāds, Esslingen a. N.).

Čia yra apie 4,000 techninių terminų: statybos, motorų, mašinų, elektros ir radijo technikos, chemijos, metalurgijos ir technologijos. Terminai suskirstyti pagal anglų alfabetą su vokiečių ir latvių terminų atitikmenimis. Tad, tokį žodynėlį ruošiant mums, paliktų tik įrašyti lietuviškus terminus, ir pats darbas žymiai palengvėtų.

Kas lietuviškų technikos terminų sudarymu domėtusi, prašau skambinti: inž. V. Žemaitis, tel. CA 6-4086 (Čikaga).

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — GERIAUSIAS ŽINIŲ ŠALTINIS

Kiekvienam lietuviui, kuris supranta tautinės kultūros reikšmę, dar nevēlu Lietuvių Enciklopediją prenumeruoti. Nei viena svetima enciklopedija neduoda tiek liuanistinių žinių, kiek jų duoda savoji.

Lietuvių Enciklopediją galima užsisakyti šiuo adresu:

L. E. LEIDYKLA, 366 W. BROADWAY, SO. BOSTON 27, MASS.

Kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje Lietuvių Enciklopediją platina leidyklos įgalioti atstovai, tad galima ir per juos Lietuvių Enciklopediją prenumeruoti.

Šiomis dienomis išėjo V-tas L. Enciklopedijos tomas. Kas norėtų V-tą ar ankstyvesnius tomus gauti — prašomas leidyklos adresu iš JAV siųsti \$7.75, iš užsienio \$7.98. Į tas sumas įeina ir paprastosios pašto išlaidos.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — GERIAUSIA DOVANA KIEKVIENA PROGA!

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

THE NEW HOOVER

Constellation

with exclusive double-stretch hose

Because she can clean faster, farther and easier with this new Hoover!

Because she can clean from one room to another—even all the way up the stairs—without carrying this cleaner!

Because it's complete with a whole new set of Hoover Strato-Tools and exclusive telescoping wand!

Because the new Hoover nozzle and full-horsepower motor get more dirt with 1/2 less work!

Special trade-in offer this week only

ILLINOIS FURNITURE AND RADIO CO.

1570 N. Milwaukee Ave. Humboldt 9-1600

MYKOLIS

Sventoji Inga

Barbora buvo jau pagyvenusi sodietė. Nuo amžių jos protėviai pureno šventą Lietuvos žemę. Gyvenimo prasmę Barbora matė tik gerame ūkyje, derlingoje žemėje.

Karo audra palietė ir Barbaros ūkį, o gyvenimo, rodosi, kaip kiekvieną padori ūkininko šeima: saulei patekęs keldavo dienos darbui ir, sutamai apgaubus žemę, guldavo. Žmonės Barbora pavydėdavo gražaus sugyvenimo, dailių trejeto vaikelių. Moteris iš prigimties buvo dievobaiminga: kas vakaras, kai tamsa gaubė ūkį, ji kleitelėje prie žibalinės lempos, pasiėmusi ražančių, ilgai melsdavosi. O melsti buvo ko: reikėjo ūkiui lietaus, kartais giedros, gerai nupenėto bekono, kad vištos kiaušinius dėtų, kad vaikeliai gerai augtų, kad piemuo rugius nešganytų, kad vyras mieste pas Maušiuoką nepasiliktų. Barbora tikėjo, kad visus reikalus tvarko Dieviškoji Apvaizda per vietos kleboną, dėl to nesigailėjo klebonėliui kumpio bei kiaušinių, o nuslėpusi nuo vyro kokį litą, pagarbiai klebonui delnan išprausdavo ir, dar rankon pakštelėjusi, džiangėsi visus reikalus su Apvaizda sutvarkiusi.

Stebulys, Barbaros vyras, buvo visškai kitoks tipas. Jis buvo ūkininkas, nuo vaikystės dienų pažinęs tik kietą darbą. Iš tėvo jis išmoko padarumo, ir dabar buvo visu gerbiamas. Kaime buvo viršaitis ir eigulys, bet žmonės visus patarimus ieškojo Stebulio ūkyje. Išmintingą ūkininką visi gerbė, Stebulys buvo lyg kaimo švyturys juroje. Tik sniegui nutirpus, išeina į laukus, žiūrėk, kitą dieną visas kaimas jau arija. Arba, būdavo, rugiapiūtė, ar kiti ūkiniai darbai: vis Stebulys pirmutinis. Man nejauku prasi-tarti didžiausiam Barbaros skaučiumi: Stebulys vengė bažnyčios, kunigus dykaduoniais vadindavo ir su jais kalbų nevedė.

— Bažnytiniai reikalai — tai bobų darbas, — mėgdavo Stebulys savo žmonai sakyti. — Tam jis ir pats sijoną nešioja.

— Eik tu, biese, prieš Dievą neburnojęs, žiūrėk tik, kad tavo perkūnas netrenktų! — Rūstavo Barbora, bet vėliau apsisvaršėiusi gailėdavosi savo pasakymo. Ko gero, išgirs kaimynai, praneš klebonui, o tas, žinai, gali patarti Visatai Stebuli nutrenkti. Dėl to po kiekvieno tokio iškeikimo skubėdavo į svirnelį ir ilgai kažko užtrukdavo; išeidavo apsiverkusi, maldingai skepetaitę ryšėdama.

Taip laimingai slinko jų gyvenimas. Bėgo metai, nepastebiamai vaikai piemenimis išaugo, pusberniais virto ir, va, vienas po kito į vyrus suaugo, savo šeimas sukūrė ir kitas parapijas išsikraustė. Tylu, rodosi, turėtų būti Stebulių ūkyje. Bet ir vėl nauja gyvybė į pasaulį atėjo.

Ketvirtasis sūnus motinai prašant, Antanuku krikštijamas. Ritosi metai po metų,

Antanukas jau piemenukas — žąsis gano. Pripuls, būdavo, Barbora prie lango ir iš džiangsmo rankas trina:

— Užaugs man vaikas, bus puikus kunigėlis.

Trenkė iš dangaus perkūnas: užplūdę ruskiai stambesnius ūkininkus surinkę išsivežė. Būtu ir kleboną patvėrė, bet šis jau prieš dieną išdulkino. Dabar Barbora užgulė visos nelaimės: išvežė vyrą, laukai nedirbti liko, o čia dar ir Apvaizdos vietininkas pabėgo — visi ryšiai su dangum nutrūko. Toliau nesiimu aprašinėti, viskas susimaišė: reikėjo pyliavas vežti; raudonus skarmalus iškėlė per visą kaimą traukti, vėliau dar padėkos laiškus rašyti... Bėgo ruskiai — vijosi prūsai; vėl iš kaimų vežė ne tik javus, bet sviestą ir kiaušinius, atėmė ir arklius...

Barborai tuomet viskas susimaišė, kaip pasaulio pabaigoje būna. Suprato tik viena: jai reikia Antanuką išsaugoti. Bėgo iš ūkių žmonės į miestus, o iš jų į Prūsus. Baimės apimta, bėgo ir Barbora. Visur šaudė, viskas užnugaryje degė. Prūsų žemėje pasibaigė karas. Barbora liko be nieko, tik su alkanu Antanuku ant rankų. Rodėsi, dabar jau reikės mirti. Čia jau pasaulio galas.

Taip Barbora begalvojančią už rankų paėmė, kažkokie kareiviai automobiliu kažkur vežė. Jie nebuvo prūsai, nebuvo ir kacapai. Tik vėliau, gerai apšilusio savo tautiečių tarpe, Barbora patyrė, kad tai amerikiečiai buvo.

Šiandieną Barbora jau Čikagoje. Argi tai ne Apvaizdos dovana? Antanukui jau penkiolika metų — lanko aiškūlę. Barbora fabrike dirba. Namuose miestietiški rakandai, vietoje zoslano kėdes turi ir malkomis nebekūrena. Žodžiu, naudojasi visomis miesto prašmatnybėmis. Pasikeitė Barbaros gyvenimas, tik nepasikeitė jos troškimas: iš Antanuko padaryti kunigėlį. Tam ir klebonas karščiau pritaria, dėl to jam Barbora pusę savo sunkiai uždirbtų doleriukų skiria. Ji gudri sodietė, galvoja sau tuo daugiau Dievui įtikti ir Antanukui dangaus vietininko vietą išsiderėti. Ji žinojo, kad visi dvasios ir kūno valdovai yra paties Apvaizdos skiriami.

Artėjo Naujieji Metai. Jau senai girdi žmonės kalbant, kad jaunimui geriausia dovanoti kultūringą dovaną — knygą. Ji troško būti kultūringa, gera lietuvė: ji nupirks Antanukui knygą.

Ilgą stovėjo ties dailiai išstatyta knygų lentyna.

— Pirksiu jam gražią didelę maldaknygę. Joje bus visų šventųjų paveikslai, bus ten ir pragaro vartai su pačiu liciperiu, ir velnių visa kapa. Tai nugąsdinsiu vaiką, — džiangėsi moters širdis.

Tačiau lentynoje tokios maldaknygės nebuvo. Barbora vis tiek nenusiminė.

— Tai kas, pirksiu kitą kokią šventą knygą. Tai bus pirmas laiptas į kunigo stoną, reikia

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MAY 14, 1955

vaiką iš pat jaunystės dvasiškai o gal net ir vyskūpas, — nu-dziugo.

Degančiose akyse ugnelė blėso:

— Knygų knygos, o šventųjų nei vienos!

Staiga jos akys sustojo ties keletu storų knygų. Jų storumas patraukė Barbaros žvilgsnį.

— Šliuptioniai, — pusbalsiai perskaitė. Negirdėtas žodis jai nieko nepasakė. Atvėrusi pirmą puslapį pamatė juodai apsiirngusi stambaus žmogaus atvaizdą su begaliniai didele barzda.

— Dr. J. šliupas.

Barbora šventąjį tokį neprisi-minė, bet, greičiausia, tai buvo koks tėvas jėzuitas ar kunigėlis,

o gal net ir vyskūpas, — nu-dziugo.

Staiga Barbaros veidas nukaito, akyse sužibėjo džiangsmas. Ir kaip jos prieš tai nebuvo pastebėjusi. Švenčiausiąją knygą į rankas paėmusi, pusbalsiau perskaitė:

— "Šventoji Inga", "Šventoji Inga". Tai Antanukas paskaitys apie šventą Ingą... — Ir slapta motina save vaizdavo šventosios Ingos vietoje.

Ji negirdėjo knygos kainos, padavė dešimtinę. Rodosi, jei reikėtų, ir visą pėdę atiduotų, kad tik Antanukui šventą knygą parsineštų.

Iš džiangsmo virpančia širdimi Barbora skriste skrido na-

(Nukelta į 7 psl.)

SUN-CO WINDOW CO., INC.

3249 WEST 63rd STREET

WALBROOK 5-0070

Fabrika kainomis siūlo geriausius gaminius:

Aliuminijaus duris • Aliuminijaus langus, 2 bėgių ir 3 bėgių
Raudonojo medžio langus • Finansuojame iki trijų metų
Parodysime langų pavyzdžius • Apkainavimai veltui
Speciali kaina kontraktoriams ir namų statytojams.

KALBAME LIETUVIŠKAI

A. URBONAS.

This is our new
HOOVER
Constellation
Other cleaners reach this far!
It cleans twice the area of any other cleaner... with its exclusive double-stretch hose!

Want to see something amazing? New double-stretch hose lets you go from one room to another, clean all the way upstairs, without moving the cleaner. A smart, small sphere — less than 12 inches from swivel top to easy-glide base — yet it's the world's most powerful cleaner. See it this week!

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. PROspect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

(Tęsięs iš 6-to pusl.)

mo. Dar nespėjusi sūnaus pasveikinti, sušuko:

—Antanuk, aš tau didelę didelę dovaną parnešiau!

— Tai ką tu, mama, man nupirkai? — nenoriai susidomėjo berniukas.

— Pats įspėk, — džiaugsmu nesitverdama, sušuko motina.

— Cow boy pistoletus? — nudžiugo vaikas.

— Ne, pagoniško daikto aš tau pirkšiu! — supyko motina ir matydama, kad vaikas vistiek neatspės sušuko:

— Nupirkau tau knygą. "Šventoji Inga". — Dabar motina spindėjo, lyg šventoji. Bet vaikui, matyt, tas nepadarė įspūdžio. Jo veidas ištyso, o paskui išsikreipė.

— Tai knyga, ką aš veiksiu, — visai nusiminė. — Kad nupirtum gerą peilį, pistoletą ar fonį būkų, o dabar šventą knygą...

— Šventa knyga geriausiai, — nenusileido motina, ir didesniai išpūdziai perskaitė: — "Šventoji Inga", — ir nuo savęs pridėjo: — Pono Dievo šventoji Inga! Geras tas kunigėlis, kad tokias knygas rašo.

Antanukas buvo iš mažens prątes nuslenkti motinos valiai, todėl, kad ir nenoriai paėmė šventą knygą.

— Aš norėjau į mūvę eiti, — bandė dar švelniai išisukti. Bet motina jo negirdėjo. Ji skubiai ruošė viralą, o mintimis buvo šventoje knygoje. Be abejo, pavalgius Antanukas jai ją paskaitys. Tuo tarpu Antanukas vartė knygą, o motina vis slapčia žvelgė į sūnų: rodėsi, kad jis tas raides tik ryte ryja.

— Tai jau vaikas tikrai bus kunigėlis, akutės tik žiba! Apvaizdō palaima jau mano sūnų apėmė.

Sunkiai motina prisiviliojo sūnų valgyti: niekaip nenorėjo su knyga skirtis. Pavalgius motina prie sūnaus patogiai prisiglaudė.

— Vaikeli, tai gal ir man tą šventutėlę knygą paskaitysi? — Meilinosi ji.

Vaikas ilgai nerado atsako.

— Kad tau netinka klausytis, mama, — išsisukinėjo Antanukas.

— Gerai, vaikeli, gerai, aš suprantu. Šventą knygą norisi vienam skaityti. Gal kokia ašarėlė nuriedės beskaitant, negražu mamai pasirodyti, jau skaityk sau vienas, — džiaugėsi laiminga motina.

Bet vaikas jos žodžių negirdėjo, jis buvo jau paskendęs "Šventosios Ingos" nuotykiuose.

Prabėgo šeštadienio vakaras. Atėjo gili naktis, o Antanukas vis dar skaitė. Kitame kambaryje pas lovą ilgai klūpojo motina, dėkodama Dievui už apšviestą Antanuko protą, už pašaukimą prie šventų dalykų.

Išaušo gražus sekmadienis. Tuoj po pusryčių puolė prie "Šventosios Ingos". Šiandien parapijos jaunimo iškyla. Bet tai Antanukas pamiršo, nors jį visą mėnesį rengėsi. Nepresiminė ir motina.

— Tegū geriau šventose knygose lavinasi, — mąstė ji, ir pati nubėgo į bažnyčią.

Tuoj po mišių pas kleboną nuskubėjo. Pakštelėjusi į ranką ir pamaldžiai priklausiusi, džiaugsmingai sušuko:

— Tėveli, dabar, aš jau tikrai suprantu: Antanukas bus kunigėliu. Vakar nupirkau šventą knygą, tai ir visą naktį skaitė, ir dabar akių nuo šventų žodžių neatitraukia.

— Gerai, motin, gerai, tai vis pamaldžios motinos auka, ne veltui savo pinigėlius bažnyčiai aukoji; matai ir kunigai už juos meldžiasi.

— Ačiū, tėveli, ačiū, — bučiuodama kunigo sutaną, kėlė-

si eiti. Tik staiga klebonas paklausė:

— O kaip ta šventa knyga vadinasi?

— "Šventoji Inga", tėveli!

Klebonas staiga pašoko, lyg įgeltas.

— Motin, ar piktos dvasios apšėsta tokias knygas pirkinėji. Toji knyga juk pačio liuciperiaus sūnaus parašyta!

Nepasijuto puolusi ant kelių, Barbora ėmė žegnotis.

— Nežegnok manęs čia, boba, bėk ir sudegink tą knygą ir tuoj man atvesk Antanuką!

Barbora bėga lyg ją šimtas velnių būtų viję. Vos įpuolusi, griebė iš vaiko knygą ir kitą akimirklą sviedė į krosnį.

— Antanėli, dabar tai jau užsitraukiau Dievo rūstybę, o aš nelaiminga motina! — dejavo susijaudinusi moteriškė.

— Tai nieko mama, — ramnosi vaikas — teliko tik paskutiniai trys lapai perskaityti. Aš vistiek ją jau tris kartus perskaičiau.

Barbora pajuto, kad tie žodžiai eina iš paties belzebubo, pragaro karaliaus. Baimės apimta, moteriškė nutvėrė sūnų už rankos ir išsitempė pas kleboną...

Pakelyje save kaltino, kam nepirkusi tėvo jezuito "šluptarinių". Tai vis dėl gobšumo pasigailėjusi šventosios knygos.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

NEW!

G-E AUTOMATIC WASHER

*cleans and recleans
the wash water to give
you cleaner clothes!*

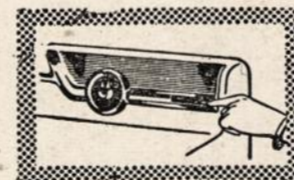
NEW FILTER-FLO® WASHING SYSTEM

Lint filtered out of your wash right before your eyes. The G-E washbasket is always filled to overflowing continuously carrying away lint, soap scum and light particles. Sand and silt automatically ejected from the bottom of the washbasket.

**ATEIKITE ŠIANDIEN!
PASIRINKITE PATĮ
GERIAUSIĄ SKALBTUVĄ**

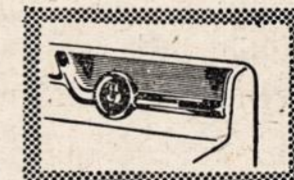
BIG CAPACITY Over 50% more clothes capacity than many other automatic washers.

WATER SAVER CONTROL Saves gallons of hot water. You simply select any water level desired.

ACTIVATOR® Washing Action. Your clothes are individually cleaned as though washed by hand.

FLEXIBLE CONTROLS Ideal for fine fabrics. You can stop, skip, extend or repeat any cycle.

Come in today to see the new G-E FILTER-FLO® Washing System

Authorized Dealer

**GENERAL ELECTRIC
APPLIANCES**

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 WEST 51st STREET

HEMLOCK 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

SPORTO PASAULIS

Redaguoja:
REDAKCINIS KOLEKTYVAS

Rankraščius siųsti: SPORTO PASAULIS
2715 W. 39th Place, Chicago, Ill. arba 2325 So. 11th St., Milwaukee, Wis.

A'sak. Redaktorius:
BR. KETURAKIS

BR. KETURAKIS

Mus neįtikinsite, Mr. Brundage!

(Tęsinys)

Jeigu kalbama apie sovietų sportininkų nuoširdumą ir norą bendrauti su kitomis tautomis, tai Mr. B. pamišta ir praėjusios Helsinkio olimpiados nuogus faktus, kur ta sovietų sportininkų šeimyna buvo savųjų sargybinių saugojama (Olimpinio kaimelio pastatai, kur buvo apsistoję sov. sportininkai), kad joks pašalinis neįteigtų. Šalia to, kasdien kabinavo didžiausią propagandos lentą, kurioje taškų pirmavime rodė pranašumą prieš JAV. Kada JAV sportininkai bokse ir plaukiojime smarkiai prasiveržė ir vadinamasis pirmavimas išslydo, tai tą pat dieną prapuolė ir "garsioji" propagandos lenta. Nors surinktų medalių skaičius buvo JAV sportininkų rankose, vis dėlto sov. oficialūs sporto pareigūnai grįžę skelbė, jog žaidimuose išėjo lygiomis.

Ar ir čia ponas IOC pirmininkas mato sovietų sporto pareigūnų olimpinės dvasios pasireiškimus ir ar tokia jų laikysena neiššaukė pasibaurėjimo, o patiem sov. sportininkam pasigailėjimo iš ten buvusių?! Juk plačiai spaudoje (ir dar pačiose JAV) tie reiškiniai buvo komentuojami.

Bekeliaudamas po platųjį sov. kraštą, Mr. B. stebisi padarytu sportiniu pažangumu ir įvairiais tam tikslui įrengimais. Sveikai galvojančioje tautoje, kuri fiz. lavinimą ir sportą globoja bei remia savo piliečių pilnutiniam asmenybės ugdymui, tai yra natūralu ir sveikintina, bet tik ne Sov. S-goje.

Sportinis elitas, kurį sudaro visi nusipelnusieji arba, kaip jie vadina, visasąjunginiai meisteriai, sudaro atskirą kastą ir naudojasi aukščiausiomis gyvenimo privilegijomis. Gerai žinodami, kad pačios viršūnės, arba, kaip vokiečiai vadina, "Spitzenleistung" žmonės gali būti tik tokie, kuriems maisto išteklių ir visos kitos gyvenimo aplinkybės tą laiduoja. Sov. santvarkoje tokie įvykiai einą partinės rodyklės ruožtu ir padarytoji atranka iš sporto vadovų išnijos nepaleidžiama tol, kol šie faktiškai neįsitikina, jog iš to žmogaus viskas išsemta. Tada ieškoma kito.

Gryni faktai

Antai sovietų gimnastų vienetą olimpiadoje triuškinio ligi šiol buvusias pasauly geriausias tautas, kaip suomių, šveicarų ir vokiečius. Kas būdinga, kad tų gimnastų treniruotės prašoko įsivaizduojamą žmogaus galių pranašumą tokiai varžybai ruošiantis. Keturių ar penkių medalių laimėtojas gimnastikos varžybose, Tschukarin, prieš piet

atlieka net 5 val. treniruotę, pagrindinai pereidamas įvairių įrankių visą olimpinę gimnastų programą, o po pietų, lyg nieko nebūta, be jokio nuovargio, kaip stebėtojai sako ("gerai išsimiegojęs"), mašinaliai ėjo nuo turniko prie lygiagrečių, žiedų, arklio ir kt., visur su aukščiausiu gimnasto įvertinimu. Mažai kuo skyrėsi ir eilė kitų jo tautiečių.

Bet pažiūrėkime, kur šiandien tas geriausias T. dingo. Iš jų olimpinio vieneto, berods, tik vientelis Chaguinian šimet atstovavo Sov. S-gą Europos gimnastų pirmenybėse. Ką gi matome kitose tautose!

Štai vokiečiai Dickhut ir Bantz jau po 15—20 m. kaip pirmauja Europoje ir pasauly, šveicaras Stalder ir suomių Savoleinen, tai gražiausi pilnumo pavyzdžiai. Vadinasi, maksimalinis jėgos panaudojimas, išugdytas mechanikai ir per trumpą laiką, su doza perdėto ir kieto pratimų režimo, kuris, savaime aišku, greitai sugniuždina asmens individualybę, tuo pat prarandama ir pažangumas.

Kitu gana imponantiškai paveikusių triuku gali eiti sovietų futbolo k-da, berods, Maskvos Spartakas, viešėjęs praeitais metais Vienoje. Žinoma, kaip išgarsinti futbolininkai buvo austrų laukiami, todėl į jų treniruotę, kuri šį kartą buvo neuždara, atvyko veik visi treneriai Vienos k-dų ir sporto žurnalistai. Stebėjosi futbolininkų 2,5 val. nepertraukiama ir sunkia treniruote, kuri apėmė viską, kas įmanoma ant žemės daryti, išskiriant plaukimą, nes ten aikštėje baseino nebuvo. Gimnastai, lengvaatlečiai, žonglieriai, ekvilibrantai ir pan. terminais buvo išmarginta austrų spauda.

Rungtynės parodė ir vėl savo. Reikia asmenybių, bet ne automatų.

Kas seka lengvosios atletikos pasaulį, tai irgi pastebės, kad tie nūtrupėjimai labai dideli ir per anksti užglušintas žmogus sporte prie jų metodo, pasilieka gyvenimui lyg ir netinkamas. Išjungti sportininkus (pirmaujančius) iš kasdieninio gyvenimo aplinkos, atskirti nuo šeimos ir specialiai metų eilę mokytį, ruošti ir įsakinėti, kad sportinis laimėjimas tarnauja partijos naudai ir by koks nukrypimas analoginiai taikomas bausme už tariamą prieštaravimą linijai, yra gryna sportinių pradų ir pačios olimpinės idėjos demoralizacija. Kada paklausė Mr. B., ką rusai galvoja apie Melbourne žaidimus, tai drąsiai atsakė: "Mes norime laimėti".

Nežiūrint į tai, kad tokių oficialių asmenų pokalby tokie sakiniai neturi rasti vietos, sov. sp. pareigūnai, neslėpdami ten varomo vajuos, kad tik kapitalistinis priešas kristų, nutarė laimėti.

Ko Mr. Brundage "nepamatė"!

Visas kraštas atlieka fiz. lavinimo programą, kuri tarnauja kariniams tikslams ir gamybos kėlimui, kitaip tariant, žmogaus prigimto veržimosi į žaismą ir tobulėjimą siekti ko prakilnesnio, kas tenkintų vidaus varžybų gyvastingumą, nematome. Vadinamosios įmonių profsąjungos, kurių orbitė yra ne kas kita, kaip suglausta kompartijos sistema darbo žmogaus jėgos išnaudojimui, globoja stiprius sporto klubus. Kas gi daugiau gali taip pažeisti žmonių prigimties teises, jeigu ne toks eliminavimas, kuriam priemonių pakeisti bent šiuo metu nėra, bet jau paskirų kraštų ir laisvo pasaulio spauda turi juo plačiau kalbėti ir aiškinti. Kodėl Mr. B. nepamatė, kiek Pabaltijo kraštuose "naujų stadionų" ir kiek jaunimo atlieka fiz. lavinimą, kodėl neaplanke "savanorių kadru" iš pavergtųjų kraštų, kurie "laisva valia" veržiasi dirvonų plėsti. Kur tos primityvios aikštelės ir treneriai vergaujančių stovyklų vietovėse, kur džiaugsmas šių žmonių ir kokiems gi tikslams jie mankštinasi?! Jeigu Mr. B., baigdamas savo įspūdžius, smarkiai puola ir savojo krašto profesionalizmą, už ką jam verta tik dėkoti; bet teneužgauna pavergtųjų tautų ir esančių čia jos narių, kad sovietų sportininkai verti pagyrimo, nes tuo pačiu teigiamai apibūdinama ir visa ten esanti santvarka, kuri privedė prie sportinių Sov. S-gos laimėjimų.

Nebūtų mums taip skaudu, jeigu tokios ar panašios žinios plauktų iš paskiro sporto žurnalistų ir keleivio. Bet jeigu plačiai spaudoje tokiais opiais klausimais kalba Olimpijū žaidimų galva, kuris Rusijoje jau trečią kartą (1912, 1934 ir 1954 m.) ir kuriam patikėta visa žaidimų testinumo misija, nepažeidžiant jos įkūrėjo dėsnių, tai nuostabus reiškinys, kuris nei kiek nepasitarnauja mėgėjiškumo tezei apginti (nes jis Sov. S-goje patikėjo vad. mėgėjų statusui), nei pačiai olimpinėms žaidimų vertei sustiprinti.

Šį klausimą pateikiame spaudai plačiau panagrinėję tikrąją padėtį tarp Sov. S-gos sportinio veikimo ir ten vykdomų nuostatų, atžvilgiu vakariečių ir kitų likusių pasauly tautų. Pageidaujame, kad mūsų atitinkami asmenys ir vienetai tuo klausimu pa-

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MAY 14, 1955

Idomesnės sporto žinios

Vokietijos lengvaatlečiai paskirose vietovėse išėjo į aikštes ir jaunas rutulininkas Lingau atžymėjo rutulio stūmimo rungtį — 16,04 m. Geriausia pokarinė pasekmė. Will numetė ietį — 72,33 m. ir Fuetterer 100 — 10.6 s.

Amerikiečio Lon Spurrier bandymas pagerinti 800 m. pasaulinį rek. nepasisekė, nes prabėgo per 1:49,8.

—o—

Argentinos futbolo v-bės pakvietimą tarpvalstyb. rungtynėms vokiečių DFB nepriėmė, nes visos datos jau užimtos. Buvė pasiūlyta taip pat proga sužaisti su Brazilija ir Chile.

Rugpjūčio mėn. Buenos Aires mieste numatoma sovietų futbolo rinktinės viešnagė.

—o—

Sov. S-ga — Austrija vienuolikių paradas bus Maskvoje VIII. 20. Vienoje tuo metu žais B komandos. Data gali būti ir pakeista, kaip austrai teigia.

—o—

Wolverhampton Wanderers debiutuos rugpjūčio mėn. Maskvoj.

—o—

Ateinantieji (1959 m.) Panamerikos žaidimai bus Clevelande.

—o—

1. FC Nuernberg Chicagoje laimėjo prieš vietos rinkt. 5:3.

JAV ėjikai pasaulinės klasės

50 km N. A. A. U. ėjimo pirmenybės ketvirtu kart iš eilės laimi suomių emigrantas Leo Sjoegren. Rungtynės įvyko tradicinėje šios rungties vietovėje—Baltimorėje gegužės 1 d.

Pažymėtina, kad specialiai lėktuvu atskridęs argentinietis Guillermo Weller iš Buenos Aires buvo nelauktas ir ypatingos įtampos konkurentas, nes paskutinišius 18—20 km ėjo žingsnis į žingsnį ir tik S. prieš pat baigmę (žengiant į laimėjimą) pavyko išplėsti 2 žingsnių atstumą, kas jam laidavo labai aukštos vertės pasekmę ir laimėjimą.

Startavo 29 žmonės, o nuotolį baigė 23.

(Tęsinys 9-tam psl.)

sisakytų JAV laikraščių spaudoje ir sudarytų platesnę opinią, jog Mr. B. pareikšti faktai, kiek mums patiems iš patyrimo žinomi, nėra pagrįsti.

P. S. Mr. Brundage str. "I must admit — Russian Athletes are Great!" įdėta žurnale "Post" 1955 m. balandžio 30 d.

(Pabaiga)

(Tęsinys iš 8-to psl.)

Pasekmės

1. Leo Sjoegren—4:30:57 val.,
2. Guillermo Weller — 4:30:57,5 val.,
3. John Wall — 4:35:38 v.,
4. Don Heinicke — 4:43:09 v.,
5. John Deni — 4:45:35 val.,
6. James Hewson — 4:48:08 val.,
7. Stanis Coreyll — 4:59:16,5 v.

Kaip matome, net šeši ėjikai, išskyrus argentinetį, žemiau 5 val., ko nei jokia tauta po šio karo dar nėra pasiekusi.

Leo Sjoegren laikas pagal 1954 m. Europos p-bes grupuojasi III v. Šitoks pažangumas laiduoja geras perspektyvas Melbourne žaidimams. Pažymėtina, kad abu ėjikai (I ir II v.) yra po 41 m., bet pasekmės kalba už tikrą jaunystę. Tai sportinio darbštumo pavyzdžiai. V. D-lis

PATIKSLINIMAS

Balandžio 22 d. Sporto Pasaulio skyr. buvo įdėta Bostono Marathono laimėtojo nuotrauka, japono Hideo Hamamura, kur pažymėta, kad tas bėgikas laimėjo to vardo discipliną prabėgęs 25 mylias. Patiksliname — Marathono nuotolis yra ne 25 myl., bet 26 mylios ir 385 jardai.

Laimėtojo laikas—2:18:22 val. Nuotrauka buvo įdėta "Naujienu" R-jos.

Iš Mažosios Krepšinio Lygos pirmenybių

Pirmenybėms artėjant į pabaigą, Detroito Kovas pirmavimo neišleido, ir, atrodo, bus šios lygos meisteriu. Liko sužaisti 4 rungtynės. Pirmenybių lentelė iki balandžio 22 atrodo šiaip.

1. Kovas D. žaidė rungtynių 7, laimėjo 7, pralaimėjo 0, taškai 7, krepšiai 460:328.

2. Sakalas žaidė rungt. 8, laimėjo 6, pralaimėjo 2, taškai 6, krepšiai 497:373.

3. Vytis žaidė rungt. 8, laimėjo 4, pralaimėjo 4, taškai 4, krepšiai 402:435.

4. Žaibas žaidė rungt. 6, laimėjo 3, pralaimėjo 3, taškai 3, krepšiai 304:318.

5. Niagara žaidė rungt. 7, laimėjo 2, pralaimėjo 5, taškai 2, krepšiai 358:417.

6. Kovas H. žaidė rungt. 8, laimėjo 0, pralaimėjo 8, taškai 0, krepšiai 325:475.

Per visas pirmenybių rungtynes daugiausia taškų pelnė: Grybauskas — 238 tšk., Račka — 131 tšk., Žukas — 113 tšk., Bielišnas — 102 tšk., Barždukas — 100 tšk.

Žvilgterėjus dar daugiau į statistiką, tai Toronto Vytis yra gavusi 122 baudas, Sakalas — 116 baudų, Niagara — 112 baudų, Žaibas — 109 baudas, Hamiltono Kovas — 109 ir Detroito Kovas — 109 baudas.

Clevelando Žaibas irgi pasiekė savo rūšies rekordą: per vienas rungtynes gavo 32 baudas.

Stalo tenise, Mažosioj Lygoj, pirmauja Rochesterio Sakalas, antroje vietoje — Toronto Vytis.

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Auksa jiems!

Iš ASK Lituanicos veiklos

Praėjusią savaitę lietuvių studentų sporto klubo ASK Lituanicos krepšininkams Urbanoje, Ill., buvo įteikta Illinojaus universiteto Intramural taurė už laimėjamą pirmos vietos savoje grupėje.

Kaip jau skelbta, ASK Lituania dalyvavo Illinojaus universiteto krepšinio turnyre, kur dalyvavo per 70 krepšinio vienetų. Savoje grupėje ASK Lituania laimėjo pirmą vietą, pralaimėjo tik finalistų rate.

Balandžio 28 d. Urbanos laikraščio "Daily Ilini" laidoje paskelbta All-Stars rinktinė iš 1955 m. Illinojaus universiteto krepšinio turnyre dalyvavusių studentų sportininkų. Pirmame penkete matome Lituanicos centro žaidėją Kęstutį Germaną, kuris numatytas centro pozicijos žaidėju ir All-Stars vienetė. Taip pat iš 12 paskelbtųjų pavardžių vadinamame "honorable mention" randame antrąjį ASK Lituanicos žaidėją Remigijų Gašką. Sveikiname abu studentus sportininkus, iškėlusius lietuvių vardą universiteto sporto ribose.

ASK Lituanicai per 1955 m. turnyrą atstovavo: Gaška, Zubkus, Germanas, Vaičius, Bakaitis, Babickas, G. Variakojis, B. Žemaitis.

Sportininkai kviečia

Šį šeštadienį Lietuvių Auditorijoje Chicagoje, ruošiamas sportininkų vakaras — pasilinksminimas. Tai Chicago lietuvių sporto klubų jungtinis rengimas, kurio galimas pelnas skiriamas sportininkų kelionei į New Yorką apmokėti.

Gegužės 29—30 dd. New Yorko lietuviai yra šeimininkai V šiaurės Amerikos žaidynių pirmojo rato. Chicago sportininkai, kurie per 4 metus gražiai ir gausiai dalyvavo žaidynėse bei laimėdami daugelyje sporto šakų, šiais metais gali būti sulaikyti nuo dalyvavimo dėl didelės kelionpinigių naštos. Tad kyla klausimas: nejaugi šimet čikagiečiai negalės apginti jų turimus laimėjimus? Atrodo, kad kiekvienas, maža dalelyte prisidėdamas, įaglins 50 sportininkų vėl varžytis didelėje, tradicinėje metinėje šventėje.

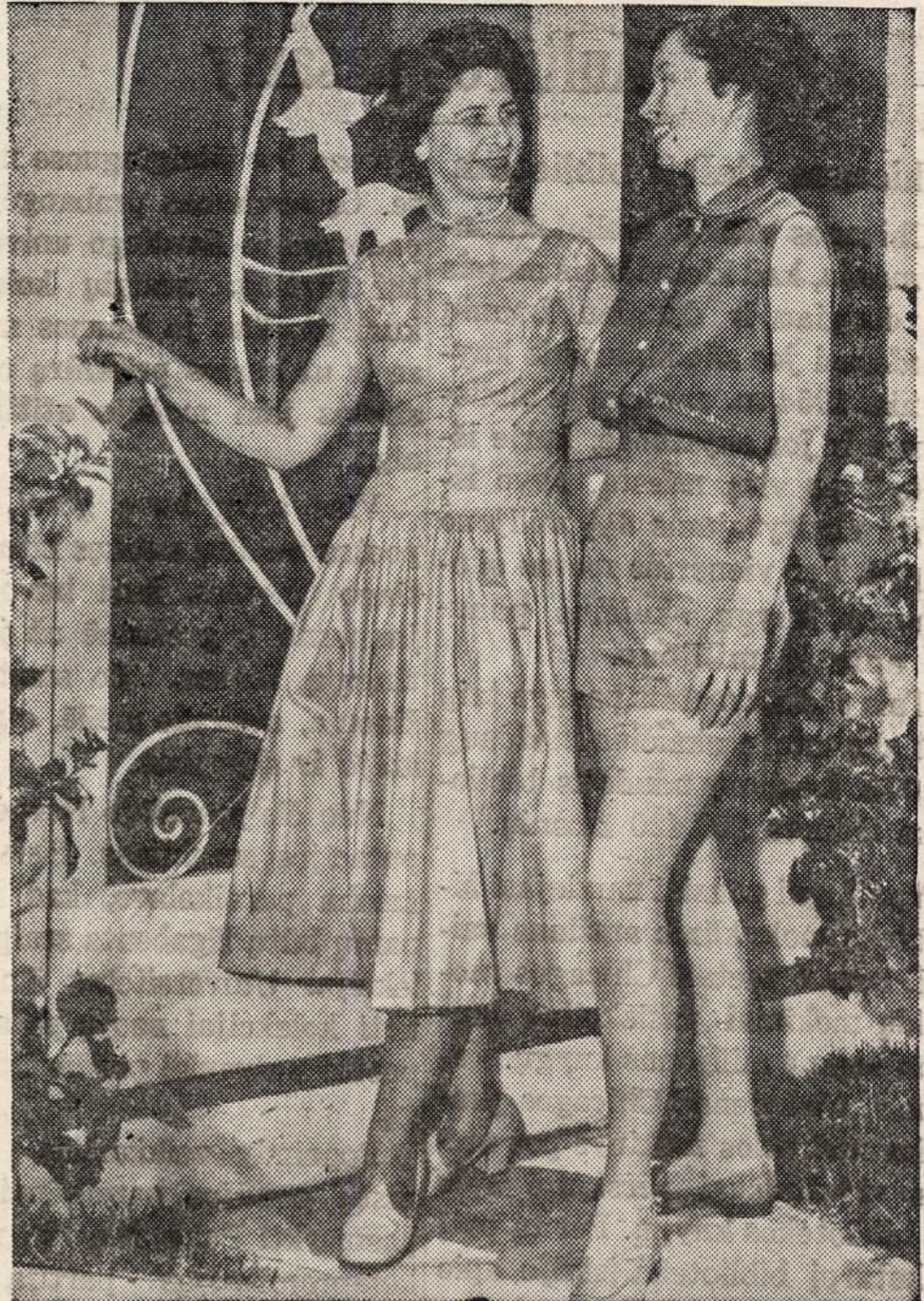
Kiekvieno atsilankymas šį šeštadienį, gegužės 14 d. 7:30 v. vak. į Lietuvių Auditorijoje rengiamą pasilinksminimą laidos sportininkų dalyvavimą New Yorko žaidynėse.

Tad iki pasimatymo Lietuvių Auditorijoje. Šokiam gros Br. Jonušo kapela.

Tik ką išėjo 468 p. P. Abelkio istorinis romanas **ATLAIDŲ PAVĖSŲ ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS**

kaina 3 dol. 50 ct. Drobės viršeliai. Skaičiusieji labai gerai atsiliepią apie abu romanus. Reikalaukite pas visus knygų platintojus arba kreipkitės betarpiai į autorį, pasiūsdami Money Order tokiu adresu: P. ABELKIS, 349 West 108th Place, Chicago 28, Illinois. Užsiskaičiusiems nemažiau 10 egz. duodama nuolaida.

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —SATURDAY, MAY 14, 1955

Seniausios ir jauniausios Mrs. America varžovės renkasi Ellinor Village, Fla., kai Mrs. Gertrude Picher, tituluotoji Mrs. Vermont, 41 metų amžiaus, sveikina Mrs. Helen Pille, Miss Iowos titulininke, kuri yra 21 m. Mrs. America bus karūnuota šį savaitgalį.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSU INSULIACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas įrengti savo namą žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

THREE NINES

9 9 9

Išdirbystės

Sievers TRYS DEVYNIOS

JOS SUDĖTIS YRA ORIGINALĖ FORMULĖ IMPORTUOTŲ ŠAKNŲ, GRŪDŲ IR ŽOLIŲ

Lietuviškos Rūšies **BITTERS**

70 tvirtumo ORIGINALĖ FORMULĖ

LOUIS SIEVERS
Pagaminta ir supilta

JEROME CO.
CHICAGO, ILL.

Artificially colored • Trade Mark Reg. Copyrighted
Sold only in licensed liquor territories.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1045
Telefonas Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Kultūros pasaulis

Chicagos viešoji biblioteka

Chicagos viešoji biblioteka informuoja, kad kiekvienais metais vis daugiau ir daugiau žmonių naudojami jos skolinamomis knygomis. 1954 m. centrinėje bibliotekoje ir jos skyriuose, kurie išmėtyti po visą miestą, buvo išduota skaitytojams 8½ milijono knygų. Per vienerius metus skolinamų knygų skaičius paauogo apie ¼ milijono.

Tais pačiais metais paaugo taip pat skolintojų skaičius maždaug 18,000. Leidimų naudotis biblioteka išduota 203,420 žmonių.

Ypatingai gausiai naudojami biblioteka mokyklinio amžiaus vaikai. Pernai metais Chicagos mokyklų mokiniai pasiskolino daugiau negu 4 milijonus knygų. Vadinasi, kiekvienas Chicagos pradžios mokyklos mokinys per metus vidutiniškai perskaitė apie 10 bibliotekos knygų. Per tą patį laikotarpį biblioteka išgijo apie 100,000 naujų jaunimui skiriamų knygų.

Šalia paprastų knygų biblioteka skolina specialias knygas akliems, muzikos polkšteles, filmus bei ruošia savo patalpose įvairias progines parodas ir paskaitas, kurios sutraukia iki 100,000 žmonių per metus.

Centrinėje bibliotekoje gana gausiai yra atstovaujamos ir svetimomis kalbomis literatūros, jų tarpe ir lietuvių. Naudojimas biblioteka yra nemokamas.

Nesuprantami žodžiai

Dažnai tenka išgirsti nusiskundimų dėl mūsų žurnalistų ir rašytojų vartojamų nesuprantamų žodžių, kuriuos siūloma pakeisti savais, suprantamais. Pasirodo, kad toji pati problema yra aktuali ir angliškoje Amerikos spaudoje.

"Daily News" kolumnistas Sydney Harris sako, kad rašytojas, kuris linkęs paklusti tiems visuomenės balsams, savo žodyną apriboti ir pasitenkinti tik kasdieniniais, plačiosios publikos vartojamais, žodžiais, primena tokį dailininką, kuris vartoja tik pagrindines, kelių atmainų, spalvas. Tuo tarpu mes žinome, kad gyvenime yra įvairiausių šešėlių ir atspindžių, kuriems nepakanka tik pagrindinių spalvų.

Ta proga jis pabrėžia, kad maniera suprastinti kalbą ir pasitenkinti tik populiariais jos išsireiškimais yra specifinis Amerikos produktas. Europoje rašytojas tuo daugiau vertinamas, juo kalba jo yra turiningesnė ir įvairesnė. Europos skaitytojas džiaugiasi, jeigu iš savo rašytojo raštų gali pasisavinti naujus terminus, nors skaitant knygą, jam tenka panaudoti žodyną.

Pablo Nerudos nelaimės

Žinomas Čili ir, apskritai, Pietų Amerikos proletariato poetas Pablo Neruda, kuris pernai gavo Stalino vardo literatūros premiją, paskutiniu laiku susilaukė savotiško pasmerkimo iš komunistų partijos pusės.

Jo nelaimės sukėlėjos pasirodė moterys. Pablo Neruda buvo vedęs turtingą Santiago moterį ir

gyveno jos ištainguose namuose. Gyvendamas prabangoje, jis padovanojo Santiago universitetui turtingą sraigių kolekciją, kuri pasiliko jo žmonos namuose ir už kurios priežiūrą universitetas jam mokėjo atitinkamą algą.

Visa būtų buvę gerai, jeigu poetas nebūtų sutikęs kitos Santiago moters, kuri buvo daug jaunesnė ir gražesnė už jo turtingąją žmoną. Po susitikimo, žinoma, atsirado meilė, o paskui atėjo ir skyrybos.

Nuo čia prasidėjo Nerudos reputacijos smukimas. Išsiskyrusi žmona pareikalavo, kad iš jos namų būtų išgabenta sraigių kolekcija. Universitetas ėmė ieškoti kolekcijai naujų patalpų, o poetui nutraukė priežiūrėtojo algą.

Pogrindy veikiančios komunistų partijos pareigūnai linkę pasmerkti Pablo Nerudą, nes jis kompromituojas partiją savo "buržuaziniu seksualiniu gyvenimu".

Indėno paminklas uoloje

Daugiau, kaip steptynierius metus dirbo JAV skulptorius Korczak Ziolkovski, norėdamas iškalti Black Hills kalnyne gigančišką indėnų vado Crazy Horse statulą. Į tą projektą jis įdėjo apie \$180,000 nuosavais pinigais. Bet negaunant paramos iš valdžios, darbai turėjo būti nutraukti.

Dabar siekiama gauti pinigų iš federalinės valdžios, kad pradėtasis darbas būtų užbaigtas. Šią akciją ypatingai remia patys indėnai, kurių dabartinis vadas pareiškė: "Įamžinkite mus uoloje, kad baltieji žmonės žinotų, jog ir mes turėjome didvyrių".

Indėno paminklas stūksos kalno šone ir bus aiškiai matomas iš didelio atstumo. Savo didumu jis pralenks žinomuosius Rushmore kalne Amerikos didžiųjų prezidentų profilius.

Tel.: 89-1957 Tel.: 3-4882
WHITNEY STAPLES
(STAPULIONIS) REAL ESTATE
Certified Property Manager

Visi atvykusieji telefonu ar atvirukais užsiregistruoja savo adresu. Suinteresuoti gauna užsiregistruosiu adresu ir visas kitas informacijas.
Pardavimui dideli ir maži namai Miami, Miami Beach ir apylinkėse. Jei ieškai namų klausk Stapulioni.

1519 Congress Bldg., 111 NE 2nd Ave.
9251 Little River Blvd.,
MIAMI, FLORIDA

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.

FR 6-3922 LA 3-9719

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MAY 14, 1955

Viena knyga — vienas doleris!

Vasarą skaitykite Londone išleistas Nidos knygas. Štai jos:

1. Br. Daubaro "Duonos Beieškant" — 124 psl. knyga, kurioje atpasakoti vienos vokiečių tės pergyventi įspūdžiai dabartinėje bolševikų pavergtoje Lietuvoje.

2. Vyt. Alanto "Svetimos Pagairės" — 256 psl. knyga. Noveles, apsakymai ir feljetonai.

3. M. Vaitkaus "Tvanas" — 206 psl. knyga. Senovinių amžių apysaka.

4. A. Barono "Antrasis Krantas" — 134 psl. knyga. Novelės.

5. B. Daubaro "Uždangai Nusileidus" — 120 psl. knyga. Apykasa.

Visos šios ir kitos išleisimos "Nidos" knygos užsisakomos adresu:

J. JANULAITIS
4510 So. Hermitage Ave.
Chicago 9, Ill.

DAnube 6-6887
DAINA
TELEVISION
PARDAVIMAS-TAISYMAS
3130S. HALSTED

Telef.: 29-198

SLOPPY JOE'S BAR

JUOZAS IR MARGARETA
G A L A C K A S

Lietuviai savininkai maloniai sutinka kiekvieną tautietį keleivį.
VYNAS — ALUS — LIKERIAI
GERAS VALGIS
Didelė svetainė ekskursantams ir grupėms.

201 DUAVAL STREET
KEY WEST, FLORIDA

ONOS ČARNECKIENĖS
MOTERŲ SALIONE
atliekami pusmetiniai sušukavimai ir visi kiti pagražinimo darbai. Prašau apsilankyti ir išitikinti sąžiningu patarnavimu.
2632 WEST 43rd STREET
BRIGHTON PARKE
CLiffside 4-2994

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

visus mokesčius
čia sumokėjus

100% apdrausta

DRABUŽIAI
GYDUOLĖS
ir t. t.

Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

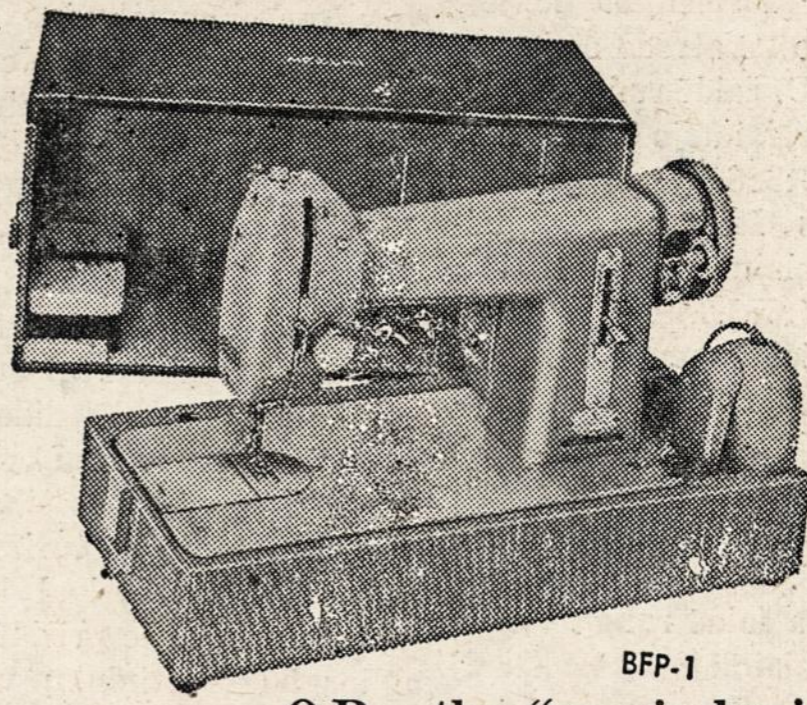
220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. WAbash 2-9354

Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

NOW AT SOLTIS FURNITURE

the automatic "does everything"

NECCHI

BFP-1

OR the "magic brain"

ELNA

portable

From first seam to final trim the AUTOMATIC NECCHI and ELNA do every stitch of the work... Sew straight and zigzag, forward and reverse, overcast seams, blind-stitch hems, hemstitch, mend and darn, sew on buttons, make buttonholes, applique, monogram, and make dozens of beautiful embroidery stitches,

ALL WITHOUT ATTACHMENTS!
For FREE demonstration call or visit

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 West 51st Street HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Istorinė poema jaunimui

Dažnai pasigendame istorinės literatūros, ypač mūsų mažiesiems. Bet dar dažniau nei patys nežinome, ką turime.

Štai, pamiršta 1948 m. išleista tremtyje Balės Voveraitės (Sudūvos leidinys) istorinė poema jaunimui "Lietuvos Keliu" — maža, vos 20 psl., spalvotai iliustruota knygutė.

Autorė (po kuklia slapyvardė slepiasi žinoma mūsų rašytoja ir pedagogė) jautriai eilėmis savo vaikučiui išdėstė svarbiausius Lietuvos praeities įvykius. Jie tinka ir visiems mūsų jauniausiems. Kitos tautos turi daug panašių leidinių, bet pas mus šis bene bus pirmasis didesnis bandymas.

Pradedama mūsų krašto aprašymu senovėje:

*Ten, kur Baltijos pajūris,
Kur Venta, Neris, Šventoji,
Aisčių gentys įsikūrė...
... Ažuolynai ošė platūs,
Ežerai — dangaus mėlynė!
Pora tūkstančių gal metų
Lietuva — graži tėvynė.*

Nors šiandien mums archeologai tvirtina, kad lietuviai ne du, bet jau keturis tūkstančius metų gyvena Lietuvos žemėje, betgi autorė savo vaizdžiais žodžiais gana tvirtai įdiegia vaikams ilgo mūsų protėvių gyvenimo Lietuvoje supratimą.

Gražiai dėstoma apie senovės lietuvių darbus:

*Mūs tėvų tėvučiai mieli
Paupiais sodybas taisė...
... Mynė liną ir šukavo,
Audė drobes ko dailiausias;
Juodžemį javai vilniavo.*

Nepamiršta ir senovės lietuvių tikyba:

*Gerbė dievą — tai Perkūnas,
Kur padangėm baladojas.
Tikrai, tvirtai įsirėžia mažiesiems skaitytojams žodžiai apie mūsų kunigaikščius:
Kunigaikščiai ar valdovai
Narsumu didžiu didžiavos,
Gerbė tiesą, žygį, dorą,
O skriaudikams davė garo!*

Gedimino, Kęstučio, Vytauto vardai palydimi taikliais epitetais, iškeliamas vienas kitas būdingų jų viešpatavimo vaizdų:

*O Kęstutis, tas žemaitis,
Kaip mylėjo savo šalį!
Vedė paprastą mergaitę,
Jai — valdovės davė dalį.
Vytauto širdis teisinga —*

Gerbia jį visi lig šioliai.

Toliau pasakojama apie kryžiuočius, Žalgirio laimėjimą, apie laikus, kai "ponai

Lietuvių studentų atsiminimų reikalu

Senųjų mūsų lietuvių akademičių yra rašomi atsiminimai apie jų studijavimo laikus, sąlygas, gyvenimą, veiklą ir kt. įvairiose Europos didmiesčių aukštosiose mokslo institucijose. Darbas vis po truputį stumiasi pirmyn. Iki šiol yra parašyti šie atsiminimai: Prof. V. Tumėnienės ir inž. P. N. atsiminimai apie "Šveicarijos lietuves studentes 1905—06—07—08 metais"; J. N. atsiminimai apie "Petrapilio lietuves studentes 1913—14—15 m."; Mūsų žinomos rentgenologės Dr. P. Kalvaitytės-Karvelienės — "Kijevo lietuvių studentės" ir "Petrapilio lietuvių studentės badmečiu (1917—18 m.)"; Agronomės E. Gimbutienės — "Maskvos lietuvių studentės".

Žadama parašyti ir daugiau panašių atsiminimų.

Toji visa medžiaga jau yra siunčiama Pasaulio Lietuvių Archyvu bei liet. skautėms — akademikėms, kad ją išsaugotų, komplektuotų ir ruoštų metraščiams.

Gautas laiškas iš Pasaulio Lietuvių Archyvo, kuriame išreikšta didelė padėka už atsiųstą medžiagą, turinčią istorinės reikšmės ir labai įdomią. P. L. A. prašo kiek galima smulkiau aprašyti mūsų senųjų laikų studentes.

Visoms dabar rašančioms savo atsiminimus studentėms yra žinotini tie P. L. A. pageidavimai. J. N.

puoštis paprato ir į skurdą stūmė šalį", apie baudžios vargą ir "juodnugarių muzikų" paguodą — dainą.

Nuosekliai chronologiškais vaizdeliais prieiname prie mūsų laikų:

*Mūsų sentėviai seneliai
Sibiro tremtin keliavo...
Aukomis nuklojo kelią,
Betgi laisvę vėl atgavo!
Optimistiški posmai į galą
suteikia gražių vilčių ateičiai:
Ak, užarsim, užakėsim
Karo pėdsakus baisiuosius!
Panerių šventuos pavėsiuos
Džiaugsmo himnų uždainuo-*

Kur šitoji knygutė gaunama? Kodėl ji nėra vėl išleidiama ir nepaskleidiama po platųjį pasaulį, kur gyvena tiek Tėvynės išsiilgusių širdžių, tiek mažų širdelių, kurios jos net nepažino?

Istorinės literatūros išsiilgusiems vaikams šis mažas leidinėlis gali daug pasitarnauti, nes poemėlė rašyta su meile ir giliu Lietuvos ilgesiu. A.D.

Laiškas Redakcijai

Lietuvių Enciklopedijos V tomo 4 psl. apie mano čia darbą jau kitaip išspausdinta, o ir čia turėjo būti taip, kaip yra III ir IV tomuose išspausdinta redakcijos ir mano tada susitarimu. Pakeitimas V tome padarytas man nežinant. Tą tomą net trys koregavo. Nė vieno tomo korektoriumi nebuvau.

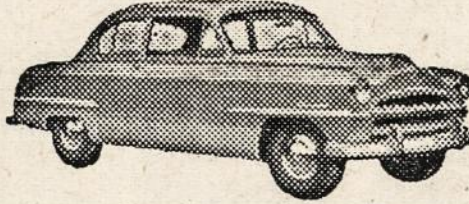
Petras Būtėnas aelių sunkias tremties dienas!

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR IVAIURIUS DAIKTUS.
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį COMPLETE AUTO SERVICE

4542-44 SO. WESTERN AVENUE

Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turis moderniausių įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motora, kad tau piau naudotų benzina ir alyva. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE.

CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET

CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT

CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

**WE HAVE THE
SENSATIONAL**

Sunbeam
AUTOMATIC
PERCOLATOR

Makes 2 to
8 Cups of
Delicious Coffee
Every time...
Automatically

Strength-Selector dial with Easy-to-see signal lite enables user to make coffee mild or strong to suit taste. Famous Sunbeam Thermostatic Control. Stainless steel percolator pump for easy cleaning. Rich, gemlike chrome finish.

**GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE
AND FURNITURE CO.**

2876 West Cermak Rd.

BIshop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

**ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILL.
Telefonai: Tównhall 3-8131-8132

JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas

Veltui duosime dovanėlę

jei prikalsėsite jus pradėti taupyti dabar...

Kurie atidarys naują sąskaitą pas mus dabar su \$100, gaus pinigėnė, o moterys perlų karolius!

Pasinaudokite šia proga... įsigykite dovanėlę ir pripraskite taupyti ateičiai... nes džiaugsitės patys!

Patarnautojos kalba lietuviškai.